SUSCRIPCIÓ
Barcelona . Una pesseta al mes
Espanya. . 4'50 pessetes al trimestre
Extranger . 9'00 id. id.
Pagant per anys, una pesseta de rebaixa

EL POBLE CATALÀ

DIRECTOR-GERENT
PERE QOROMINAS
REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL.
IMPREMPTA
CARRER FORTUNY, NÚM. 2, TERS
TELÉFONS
Redacció, 723 - Impremptа, 2,268

ANY VIII NÚM. 2.149 — BARCELONA, DILLUNS, 23 JANER DE 1911 — UN NÚMERO, 5 CENTIMS

✠
En Llucià Escuder y López
HA MORT
(A. C. S.)
Sa esposa Adelina Mesclans, fill Francesc, germà (ausent) germanes (presents y ausents), nebots, cosins y demés parents, comuniquen a llurs amics y coneguts tan sensible perdua. L'enterro tindrà lloc avui, dilluns, dia 23, a dos quarts d'onze del matí, desde la casa mortuoria, Nàpols, 229, a sa darrera estada (Cementiri Nou).
No's convida particularment

Dr. CASTELLARNAU VIES URINARIES.—Tractaments moderns d'efectes ràpids.—Consulta econòmica de les cinc a dos quarts de nou.—RAMBLA DEL MITG, 11, PRAL.

CLÍNICA C. CROUS Herpes, Tuberculosis pulmonar, Vias urinarias. Curación segura y ràpida. CARMEN, 56, PRAL. Véase anuncio 4.ª pàgina.

GRANS MAGATZEMS **EL SIGLO**
Dilluns, 30 de janer y dies següents
EXPOSICIO ESPECIAL Y VENDA
DE
Guants y Puntilles
Brodats - Pintetes - Perfumeria - Flors
Refajos - Matinées - Cotilles - Nubes - Toquilles
Genres de punt - Sabateria pera senyora
Mocadors brodats - Tuls - Joieria
Cenatxos - Bisuteria - Miralls, etc.. etc.
Nombroses ocasions
SECCIO DE RELLOTGERIA (PLANTA BAIXA)
Oportunitat Rellotges escape ROSKOPF, en capses d'acer o niquel, pera senyor; un, a pessetes **3'90**
Próxima inauguració
de la nova Secció de
Comestibles y Vins

DR. BOADA Vías urinarias. Malalties de la pell. Raigs X. Extirpació radical del pèl moixí. **Corts, 642.** De dues a quatre y de sis a set tarda

ELS MESTRES CANTAIRES DE CATALUNYA

Aquests dies, personalment, he descobert un mediterrani. Vull dir que he assistit, per primera volta, a una representació dels «Mestres Cantaires de Nuremberg». Y bé: això es, tot simplement, l'«òpera civil».

Com a acció, hi ha, es sabut, una parcial consemblansa entre «Tannhauser» y els «Mestres». Els dos són una mena de Corts d'Amor, de Jòcs Florals. Però «Tannhauser» es l'òpera cortisana. Els «Mestres» són l'òpera burgesa. En la primera, el protagonista, qui ha contemplat, ab els propris ulls, la Bellesa mateixa, Venus, demoniaca perquè es una deesa caiguda, porta un sò de veritable poesia entre aquell estol dels «Minnesinger», escola qui reduí a tecnicisme, com tots els trovadors, l'inspiració lliure y sobirana dels poetes. En els «Mestres», igualment, Robert de Stolznig aporta un halè de poesia pura y llibèrrima entre l'esbart glacial d'aquells «Mastersinger» que acabaren per reduir a un gremi més l'inspiració musical, graduantla per votacions de consistoris pedantescs y emfàtics.

Aquesta comedia musical es quasi èpica: vull dir que ella es la plasmació de tota aqueixa lluita secular entre'l «líric», esdevingut hèroe, y la docta plebs de les Academies, dels Consistoris de Jòcs Florals, de les Arcadies d'erudits, de tota la fullaraca retòrica propria dels sigles en que l'imitació impotent y vana s'esforsa cursilment en substituir per parodies ridícules l'ausencia de les pures vibracions d'ànima.

Però, més enllà d'aquells concursos de versaires, d'aquelles «tensons» ab peu forsat, acròstiques meravelles d'enginy y dificultat vensuda, ¡còm rebull y s'inquieta una Ciutat ben ciutadanesca! El secret de les grans obres dramàtiques està aquí: en que continui, més enllà del teló de fons, l'acció, o en que l'acció visible sia sols un mirall de l'ultra-acció, la que se endavina clarament en un escenari més vivent y més ample. El protagonista de les fortes obres es en realitat un gran personatge ausent. El protagonista de Wagner en els «Mestres» es, tot simplement, la Ciutat, aquella ciutat mitgeval que era l'òvul del nostre món d'avui, la gestació de la Política.

«Tannhauser» es el cant agònic de la Cort, de la petita cort feudal, degenerada en exteriorisació gesticulant y cerimoniosa, d'una forsa ja inexistent. Els «Mestres» són el cant d'aubada de la Ciutadania, que es la modernitat. «Tannhauser» es la musicació tràgica de la noblesa. Els «Mestres» són la musicació del tercer estat, qui estava promesa la conquesta del món; musicació còmica y no tràgica, perquè'l drama de classes populars es comedia, originalment, y no tragedia.

El «Mestratge». Veieu aquí que l'aspiració an aquest tercer grau de l'escala dels oficis, se tramet a les confraries de versificadors y cantaires, de glosadors y joglars, com va trametres an aquella imitació semi-cultual dels gremis que va dirse la francmassoneria.—Oh record d'Enric de Villena, ordenador castellà de Floralies y tornejos poètics! Y vosaltres, catalans provensalistes, qui implantàreu en terra nostra aquella copia dels concursos poètics de Tolosa, copia arribada als nostres temps y vivent encara com una de les institucions-mares, com una de les bases originals del catalanisme! La vostra obra, «Mastersinger» mitgeval, va esser més de ciutadans que de poetes, y, ben inconcientment, l'estrofa que construien era la ciutadania moderna; el mestratge que perseguien pera'ls vostres lluitadors era en rigor l'hegemonia política dels burgesos, afermada definitivament en aquella especie de grans Jòcs Florals de la Política que varen dirse'ls Estats Generals de 1789. Aquest Robert de Stolznig, ombra y símbol de l'obra musical del propri Wagner, ¿no serà també un símbol de l'aristocracia intelectual que havia de fer propria la causa del tercer estat en els llindars de la Revolució, y donarli categoria doctrinal y orgànica?

... Passen, en l'escena del darrer acte, els penons dels gremis, en pintoresca barreja cromàtica; y les notes sonen sempre com a himnes nacionals, com a croquis de futures «Marselleses», com aquests càntics de llibertat popular que havien d'esdevenir, ab el temps, una mena de banderes musicals, representatives de cada poble. Y allà, en el fons, la petita y deliciosa ciutat germànica, llevor d'autonomies urbanes, canta sota la gloria del dia clar...

Però... ¿no es Barcelona, en veritat, no es Barcelona, y no Nuremberg, aqueixa població protagonista? També aquí, sota el vent romàntic, nou buf d'Edat Mitja, un Consistori de «Mastersinger» va donar més aviat forses al despertament de la Ciutat catalana que a l'esplendor de la bellesa poètica. També alguns dels nostres Beckmesser varen trobar un medi fàcil de consagrar mestratges que en la persona d'ells no se sabia si eren diplomes de sastre y sabater o marques de fàbrica de versificador... Però ¿què voleu dir contra aquells bons rapsodes, si més enllà del teló de fons vibrava al vent el càntic-bandera de la Catalunya ressorgida, y els poetes podrien desposarshi tal volta un dia sota la forma divina d'una Eva, plena del prestigi fecunde del seu propri nom?

GABRIEL ALOMAR

ECOS

CARNET D'AVUI.—A dos quarts de dèu de la nit: Sessió de l'Institut Mèdic Farmacèutic.

—o—

EL vinent diumenge donarà en Marcelí Domingo la seva conferencia al Teatre Principal, patrocinada per l'Ateneu Enciclopèdic Popular. En Marcelí Domingo s'ha guanyat un nom ab les seves cròniques d'una sabia discreció y plenes de amor pera totes les coses excelses. La seva conferencia tractarà de «Política Pedagògica».

Han estat demanades altres conferencies an en Dorado Montero, an en Dato, an en Ramón y Cajal, an en «Silverio Lanza»... En «Silverio Lanza» ja ha acceptat, però després de tossudes negatives. Enginy de sotilitat y de reclosió, en «Silverio Lanza» se negava a donarla. «Jo no serveixo pera exhibicions de cap mena. Si els sembla, escriuré un follet que equivalgui a una conferencia, vostès l'editen, y en paus.» A l'Ateneu Enciclopèdic no li va semblar acceptable la proposició, y reiterà la seva solicitació.

En «Silverio Lanza» — en els registres baptismals, Joan Baptista Amorós — es un apassionat de Catalunya, que predica pera Barcelona, una ànima imperial de ciutat mediterrania dominadora. En època no gaire llunyana, l'«Azorín», en Maeztu y en Baroja, el posaven por sobre dels seus caps. L'«Azorín» parlava sempre com d'un home d'extrany esperit, de «l'evangelista «Silverio Lanza».

Joan Pi, pot tornar a acotar d'introductor d'embaixadors y tots li agrairem aquest homenatge a un talent castellà que no escriu en els diaris del «trust», que té trenta obres desconegudes y diu «Barcelona» ab la mateixa entonació que diria «Roma».

—o—

QUAN sigui acabada l'actual Exposició del Faians Català, realisarà la seva el Saló de les Arts y dels Artistes. Absolutament negativa de l'actual, serà la futura Exposició. Les arestes vives de les coses, de les quals parlava en Corominas, y que algú no ha comprès, sorgiran en aquests artistes ben llatins, ben mediterranis. Els expositors seran en Nonell, l'Iu Pascual, en Colom, en «Jacob», en Canals, potser l'«Apa», en Gargallo, en Nougués y d'altres, entre'ls quals tal volta figurin en Pau Roig y l'Inglada, ja que se'ls ha escrit pera que fassin remeses.

Y podrem confirmar, pera bé de tots, que les comparacions no són odioses.

—o—

UN llibre que sembla català... S'anomena: «Celebridades Contemporáneas» y està tirat a Madrid, constant de un centenar de caricatures firmades per en Romà Bonet, que firma ab el pseudònim de «Bon», y uns comentaris, en vers, per en Josep Abad. Hi han les caricatures den Guimerà, en Granados, en Gual, en Malats, en Raimond Casellas, en Pahissa, en Domènech y Montaner, etc. En alguna caricatura, ens ha semblat veure l'influencia de l'estil den Bagaria.

El lerrouxisme davant de l'extranger

Lo que diu el diari de La Havana "La Discusión,,

Ab el títul de «Los Redentores del Pueblo», el diari havaner «La Discusión» ha publicat darrerament un treball del seu corresponsal a Barcelona, don Ernest Garrido, sobre la gestió de l'Ajuntament lerrouxista de la nostra ciutat. Heusaquí un fragment del treball susdit:

«Así ha llegado á ser Lerroux dueño de Barcelona. Y el que hace menos de diez años llegara á la condal ciudad sin un céntimo, paséase ahora por ella muellemente arrellenado en automóviles propios, y es fama que posee una cuantiosa fortuna, amontonada á expensas del lucrativo oficio de redentor del pueblo...

»Sus adictos saquean al presente con la mayor procacidad el Ayuntamiento barcelonés, con el beneplácito y la complicidad del jefe, á quien corresponde buena parte del botín. Si los catalanes de hoy tuvieran la energía que los de otros tiempos, ya los autores de tales fechorías habrían sido arrastrados por las calles de Barcelona.»

UN PROCÉS SENSACIONAL AL JAPÓ

LA CONDEMNA DE KOTOKU Y ELS SEUS COMPANYS

El telègraf ens ha comunicat la nova de que l'escriptor llibertari japonès Kotoku, la seva companya y 23 processats més, han sigut condemnats a mort, acusats per la policia d'haver organisat un complot pera assassinar a l'emperador del Japó. A dotze dels condemnats se'ls ha commutat la pena per la de reclosió perpetua. Però entre'ls indultats no hi ha ni Kotoku ni la seva muller.

Kotoku es una de les glories literaries del món groc. Fa anys vingué a Europa y feu els estudis a Fransa. Les noveles y les poesies que publicà, li donaren un gran prestigi entre'ls homes de la seva rassa. A l'Extrem Orient se'l considera com el Tolstoi japonès.

En un dels seus viatges a Europa, Kotoku estudià les doctrines socials, y especialment les obres de Karl Marx, afiliantse al socialisme internacional. Posteriorment caigué en ses mans una traducció anglesa del llibre de Kropotkin «La conquista del pa», la lectura del qual el convertí en apassionat partidari de les idees llibertaries. Traduí al japonès els llibres del príncep àcrata, y se dedicà de ple a la propaganda de l'anarquia.

Abans de ferse anarquista, Kotoku, havia fundat, junt ab Katayama (un altre escriptor de molt talent) el partit socialista japonès. Quan el primer se feu llibertari, la majoria dels socialistes japonesos el seguiren en sa evolució, y Katayama's quedà quasi sol.

Desde aleshores, la policia vigilà estretament a Kotoku, davant la casa del qual hi havia guardes nit y dia. Sovint se li proibia sortir de casa. Els seus llibres eren confiscats tan bon punt sortien de l'imprempta.

El dia primer de maig de l'any passat, alguns centenars de socialistes y anarquistes recorregueren els carrers de Tokio, precedits d'una bandera vermella y cantant «L'Internacional». La manifestació fou pacífica; però com que era ilegal, la policia agafà als que més s'hi distingiren.

Entre'ls presos d'aquell dia hi figurava una dòna, la mestra y escriptora Kano. Aquesta, coneguda en tot Tokio per les seves accions filantròpiques, tenia relacions amoroses ab Kotoku, qui l'havia convertida a les idees àcrates. La Kano fou condemnada a 45 dies de presó. Durant la seva reclosió imaginà, segons se diu, un pla pera matar a l'emperador. Quan estigué en llibertat, el comunicà a Kotoku.

Un dia, en una fundició metalúrgica establerta a 60 llegues de Tokio, les autoritats agafaren a cinc obrers, tots ells de idees avensades. Se'ls acusava de fabricar bombes explossives en un cobert immediat a la fundició. Al cap de pocs dies, Kotoku y la Kano també sigueren empresonats. La policia afirmava que ells, els cinc obrers primerament agafats y molts d'altres havien decidit matar al Mikat quan aquest, seguint la seva costum, anés a passejar per un jardí públic de Tokio. Continuaren els empresonaments, fins arbar al nombre de 40.

Comensà la vista del procés el dia 10 del mes de desembre darrer. Les sessions duraren unes tres setmanes. Les autoritats prengueren extraordinaries precaucions. Desde la presó fins al Palau de Justicia hi havia un cordó de tropes. Estaven interceptats els carrers, y ningú podia acostarse a l'edifici sense una contrasenya.

Els acusats tenien nou defensors. Durant l'interrogatori, una nordamericana resident à Yokohama, mistress Frances Carrer, intentà enviar un ram de cristantemes a una de les acusades, la senyoreta Kano, però'ls guardes ho impidiren. El tribunal acordà celebrar la vista a porta tancada, y el públic se vegé obligat a desallotjar la sala.

Desde bon principi, el còs d'advocats demanà autorisació pera presenciar la vista, cosa que no li fou concedida fins a la quarta sessió, y encara ab la condició de que'ls advocats anessin entrant per grupus de vint, renovantse cada dues hores, sistema que provocà violentes protestes.

Durant la setena sessió del procés, se produí un extrany incident. Un llibreter, mort de por, se presentà espontaniament, acusantse d'haver pres part en el complot. Temia esser descobert, y el seu objecte era beneficiar de les mesures de clemencia que consigna el Codi japonès pera'ls que voluntariament s'entreguen a la justicia. Posà en mans dels jutges cartes, llibres y circulars. Aquest incident es el que ha donat origen a la falsa nova circulada de que havien confessat el delicte els acusats, els quals, al contrari, se proclamen inocents.

La sentencia, per la qual s'impositaren 25 penes de mort, ha causat fonda emoció en tot el món, tant per la crudeltat que enclou, com per considerarse que la culpabilitat dels condemnats no està pas provada. Són molts els que creuen que'l procés esmentat no obeia a altra cosa que al desitg del Govern japonès de desferse d'alguns propagandistes avensats que li feien nosa. A Kotoku se l'anomena «el Ferrer japonès».

Gazeta d'Art

Catalepsia

L'«Artística y Literaria» ha reaparegut a can Parés. Les famílies acomodades pululen per allí constantment; llur barcelonisme suau, que recorda l'enderroc de la muralla de mar, s'hi troba bé en l'ambient actual del Saló Parés, ambient del 88, quan l'Exposició Universal. El pare, la mare, y una noia, vestida a l'última moda, fan el torn del saló, senten un goig voluptuós en endevinar tots tres alhora y sense veure la firma, la paternitat de les pintures de don Modest Urgell y de don Joan Brull y de don Romà Ribera y tants altres que posteriorment s'adheriren. Somriuen de les pensades pintoresques y picaresques de don Carles Vàzquez y hi troben molt, però molt, ben pintat. No aimen els nirviosismes càndits den Cabanyes ni els cadonimus inofensius de l'infatigable Oliver, jove que promet; no aimen aquests excessos perquè són gent sensata aquests «amateurs»; però, precisament per això, hi passen pel davant sense protesta y perquè comprenen que no's pot matar tot lo que es gras y s'ha de fer alguna concessió als revolucionaris. Al darrer quadro, al peu de la sortida, al darrer redolí d'aquesta auca que'ls ha divertit durant cinc minuts, ja pensen en la barata de les Almanses, en cambiarse desseguida les botes de passeig per les de simolsa, en la novena a Sant Josep de la Montanya, per allò de la rifa.

Quina diferencia de mentalitat entre la d'aquests «amateurs» y la d'aquell creador, el senyor Jugol!

Vestits

Constrats. Les senyores, o més ben dit, les senyorasses que assisteixen a les representacions del Liceu, tenen una gracia sobirana en habillarse. Quins retrats magnífics ens usurpen aquests Audouard y Napoleón!... En cambi, les noies no demostren cap gust en l'habillament; quasi totes fan gala d'un carrinclonisme desastrós, d'una manca d'aqueix sisé sentit que podria anomenarse: l'auto-estilisació.

Remarquem també que les dames ben habillades no gasten extraordinariament en llur ornat... Trobo que no arriben a provocar als terroristes...

No obstant, el primer dia d'«Els Mestres Cantaires» hi havia en les butaques una Cleoparra ab gassa tabac sobre seda blanca, y una opulenta femella tota negra, coberta completament d'adzabeja (1), que res tenien que envejar en fastuositat y elegancia a les dames de la Cort del rei Sol.

JOAN SACS

(1) «Azabache».

El ministre a Barcelona

Inauguració del Museu Social

L'acte d'inaugurar el Museu Social y l'Exposició d'Economia Social instalada a l'antiga fábrica Batlló, fou una festa brillant, potser més mondana que apropriada al carácter y fins de dites institucions. Peró, això és róssec inevitable d'actes semblants y molt més quan venen ministres...

Esperant

El personal técnic del Museu esperava als invitats a l'entrada del pati de la fábrica, que constitueix un hermós passeig ont feia bó de discórrehi mentres s'esperava el moment de comensar. Y de les deu en amunt anaren arribant els invitats. No donarem noms perqué si volguessim dir els que ensenyaren a la porta les dues mil targes d'invitació repartides... y els que no l'ensenyaren y hi entraren, no'n tindriem prou ni ab dues columnes del diari. Basti dir que hi havia tot el món oficial y totes les personalitats y associacions interessades per l'institució que s'anava a inaugurar.

Farem empró, seguint la nostra costum, una excepció en honor dels que ostenten cárreg per sufragi popular. D'aquests hi havia, que recordem, la majoria dels senadors y diputats monárquics catalans, el senador regionalista senyor Rahola, el diputat per Barcelona don Pere Corominas, els diputats provincials barcelonins senyors Suñol, Puigpiqué, Roig y Armengol, Nogués, Sostres, Valls, Fages, Millan, Pericas, Isamat y Marfá, ab el secretari de la Diputació senyor Parés; el president de la Diputació de Girona senyor Riu y els regidors barcelonins senyors Serraclara, Puig de Asprer, Juncosa, Forcada, Marcilla, Doménech, Callen, Ricart, Soriano, Carreras, Ramoneda, Albó, Nualart, Sans, Carraté y Iglesias.

Hi havia també moltes dames, exhibint totes les magnificencies de la nostra «high life»... y mentres s'esperava l'arribada del ministre, que's feu esperar bastant, l'hermós passeig se vegé ocupat per rotllos y tertulies en les quals se flirtejava ab el mateix entusiasme y ab el mateix encís que a les mansions senyorials.

Comensa l'acte

Per fí arribá el ministre aprop de les onze. Se descompartiren els rotllos, se posá fí a les converses y tothom s'apressá a entrar al local destinat pera l'acte y cercarhi lloc, cosa que pera molts fou impossible, haventse de contentar, inclós algunes senyores, en presenciar l'acte desde les finestres. Perqué hi ha que dir que'l local ont se celebrá aquell es la planta baixa del cos d'edifici en els soterranis del qual hi ha instalada l'Exposició. Dit local serveix normalment de galeria de máquines de l'Universitat Industrial, les quals — les que's pogué perqué n'hi han un parell o tres d'empotrades a terra — foren tretes, posanthi en son lloc rengleres de cadires y al fons de tot un gran catafalc pera la presidencia. Les parets interiors del local estaven adornades ab garlandes de fullatge y del sostre ne penjaven banderes de tots els colors y de tots els símbols.

Precedida per mossos de l'esquadra, municipals y els massers de la Diputació y de l'Ajuntament, tots de gran gala, arribá la comitiva oficial fins al catafalc y cadascú ocupá en aquest el lloc que l'etiqueta li senyalá. El senyor Ruiz Valarino ocupá el setial d'honor darrera la taula presidencial y als seus costats s'asegueren: a la dreta, el capitá general senyor Weyler, l'arcalde senyor marqués de Marianao, el bisbe doctor Laguarda y el general Marvá, representant de l'Institut de Reformes Socials; y a l'esquerra, el governador civil senyor Portela, el president de la Diputació senyor Prat de la Riba, el president de l'Audiencia senyor del Río y el senyor Maluquer y Salvador, representant de l'Institut Nacional de Previsió. Feu sonar el ministre una campaneta de plata, y comensá l'acte, concedint el senyor Ruíz Valarino la paraula al

Senyor Albó

Comensá el secretari de la Junta de Govern del Museu llegint uns telegrames rebuts del president de l'Institut de Reformes Socials, don Gumersind Azcárate; del president de l'Institut Nacional de Previsió, don Eduard Dato; del de l'Associació pera l'estudi del paro forsós, senyor Vescomte d'Eza, y del secretari de la Secció Espanyola de l'Associació Internacional pera la protecció legal dels treballadors, senyor Sangro y Ros d'Olano, excusantse tots d'assistir a l'acte, també tots als organisadors del Museu per les seves ocupacions, peró felicitant també tos als orgtanisadors del Museu y desitjant an aquest un gros éxit.

Llegits els telegrames esmentats, el senyor Albó va donar també lectura, com a secretari de l'institució, d'una ben escrita Memoria explicant els motius y la data de la creació de la mateixa y la seva finalitat.

Encomiá el senyor Albó l'esperit de cooperació, d'associació en els estaments socials y digué que'l Museu se dirigiria a patrons y obrers encomiantlos la necessitat de sortir els uns de son isolament, als altres, els patrons, de son egoisme.

«La classe patronal trobará en el Museu — digué — una incitació a fer el bé y un guia y un consell pera practicar el bé d'una manera feconda, pera que puguin escaparse d'aquella maleída llei de l'egoisme de que parlava un pensador francés.»

Examiná tot seguit el senyor Albó el funcionament y seccions del Museu, fent remarcar l'alta importancia de la secció d'aparells de previsió d'accidents del treball instalada en l'Exposició. Feu veure oportunament el senyor Albó la necessitat de que molts dels patrons perfeccionin en dit sentit, el seu utillatge, puig els accidents del treball són tan nombrosos en nostra provincia que les estatístiques els calculen en 6,000 a l'any.

Recorda també que en la llei Dato sobre accidents del treball parlava d'instituir un Gabinet o Museu d'aparells de previsió, peró que fins ara, ab el creat a Barcelona, no n'hi havia hagut cap a Espanya.

Després d'aixó, la Memoria del senyor Albó entra en el capítul de mercés y el que conegui el carácter del senyor Albó ja pot suposar que aquest capítul fou llarg. Pera tothom tingué'l senyor Albó una paraula amable: pera el Govern de Bélgica, pera la Municipalitat de Bruseles, pera el personal del Museu, pera la prempsa, pera el ministre... An aquest li recordá que ab la seva circular de quan era en 1902 fiscal del Tribunal Suprem fou el primer en reconéixer a Espanya, legalment, el dret de vaga dels obrers. Y el ministre agraí el record tot satisfet.

Acabá dient el senyor Albó:

«L'obra del Museu sols está comensada. Per aixó demanem el concurs de tots els homes de bona voluntat pera aquesta obra d'entusiasme y d'amor, que volem que sigui un instrument de pacificació social.»

Nodrits aplaudiments coronaren la lectura del secretari del Museu, aixecantse tot seguit a parlar el representant de l'Institut Nacional de Previsió

Senyor Maluquer

Comensa dient que sols va a fixarse en una secció del Museu: la de la previsió de l'estalvi, que té a Espanya la seva més alta institució oficial en l'entitat per ell representada.

Diu després que l'Institut Nacional de Previsió estima la varietat en els pobles y per aixó considera igualment a les caixes d'Estalvi catalanes com a les de Biscaia, Galicia, etc.

Fa després un gran elogi de la virtut de l'estalvi dels catalans y se felicita per la difusió per tot Catalunya de les Caixes d'Estalvi y de Previsió pera la vellesa, recordant que l'implantació feta per la de Granollers y seguida per altres de la llibreta de retir general fou elogiada altament en la sessió regia que celebrá l'Institut a San Sebastián, baix la presidencia de don Alfons y acceptada y recomenada per dit Institut.

Fa tot seguit un gran elogi del director de la Caixa de Barcelona senyor Moragas, no sols pels treballs anteriors sinó també per l'admirable instalació que aquella té a l'Exposició, y entra a explicar el sistema de segur seguit per l'Institut que diu que es el més ampli y lliberal del món, puig les caixes similars de l'extranger, ni les de Bélgica, admeten l'asseguransa pera la vellesa als extrangers, com s'admet a Espanya.

Diu que la finalitat d'aquest moviment d'opinió a favor de la previsió que fomenta l'Institut es la de crear «les classes passives del treball» y reformar la nostra llegislació civil, avui antiquada.

Y acaba saludant al Museu Social en nom de l'Institut y dient que espera que aquell será ben aviat orgull no sols de Barcelona, sinó d'Espanya.

Una salva d'aplaudiments y s'aixeca a parlar, ab la venia del president y del general Weyler, el representant de l'Institut de Reformes Socials

General Marvá

Comensá el senyor Marvá fent remarcar l'importancia que en nostres temps han pres institucions socials com el Museu, degut al formidable avens de les idees de reivindicacions proletaries. «Peró els llegisladors, afegeix, no han d'anar precipitats en aquest camí, sinó que necessiten apoiarse en moviments d'opinió. Y els moviments d'opinió se formen difundint

les idees, fent cultura. Y això es lo que ve a fer el Museu Social.

S'ha comparat molt bé, diu després, la lluita industrial ab un camp de batalla. Y es cert: també hi han en ella els seus morts y els seus ferits. Un milió se calcula que n'hi han anyalment en tot el món; un milió d'accidents del treball, sense comptar els que's moren quietament, pausadament, per les malalties que contreuen en el treball.

Es això irremeiable? No, y la prova n'es que ab els progressos de l'higiene y de la ciencia se calcula que s'han pogut reduir en un 50 per 100 els accidents. Y en aquesta obra hi estan interessats tots, patrons y obrers, peró sobre tot la societat.

Parla després de tóm s'han concretat y canalisat aquests sentiments humanitaris en l'establiment de Museus com el de Charlottemburg, Amtardam, Viena, París, etc. A Espanya, diu, no teniem institucions d'aquesta mena: el Museu de Barcelona es la primera y això prova lo que valen els seus homes y lo que les vostres corporacions populars se preocupen dels problemes socials. Y no es extrany, afegeix, que sigui Barcelona ont primer s'hagi creat aquesta institució, perqué aquí la vostra tradició es de treball, perqué aquí de molt temps l'industria ha pres formidable importancia y per lo tant s'han vist y palpat les necessitats, les miseries y els dolors de les classes obreres.

Acaba dient que l'Institut de Reformes Socials al qual representa no pot menys que felicitarse, per Espanya, de la creació del Museu Social de Barcelona.

El públic tributa una ovació al general Marvá y apaibagada aquella tothom ve disposa a sentir bé el

Discurs del ministre

El senyor Ruiz Valarino no es pas un orador excepcional, peró parla ab correcció y elegancia, que fa que se l'escolti ab gust, ja que no ab admiració.

«No ha de causarvos extranyesa, comensa dient, el que jo us expliqui el per qué de la meva presencia en aquest acte solemne.» Y explica que ha vingut substituint an en Canalejas que no ha pogut venir, sentintho molt segons diu el senyor Ruiz Valarino, el qual aprofita la ocasió pera tributar al president del Consell un «bombo» descomunal. El senyor Ruiz Valarino se veu que es agrait y disciplinat... Peró en fi, si no ve en Canalejas, el senyor Ruiz Valarino diu que'ns porta «el seu esperit, els seus plácems y els seus oferiments d'ajudar en lo que pugui a l'institució»... y «algo es algo».

Desprs recorda el ministre la seva anterior estada a Catalunya pel Centenari den Balmes y diu que si aleshores va venir «a dedicar un tribut d'admiració al filósof de Vic, gloria de la patria y de la humanitat, avui la rendeix al poble català, ple d'energies, de forses vitals y de entusiasme. Y an aquí encara més savó...

De totes aquestes bones qualitats del poble català n'es fruit, diu el ministre, el Museu Social, la missió del qual de procurar el millorament intelectual y moral de les classes menys acomodades, elogia ab forsa eloquencia com també al combatre la vella y absurda teoria de l'absentisme en els problemes socials.

«Estem en una época de reivindicacions, afegeix el senyor Ruiz Valarino, y quan aquestes reivindicacions tenen per puntal la raó y la justicia troben sempre valerosos campions y apóstols abnegats que sembren les idees. Y la tutela que han d'exercir els organismes públics en aquestes questions tan complexes y trascendentals, alcansa a nombrosos conceptes íntimament lligats entre sí com ho estan tots els aspectes de la vida: la salud, el treball, l'inteligencia, etc.

A tots aquests aspectes y fins respón el Museu Social, que si compleix la missió que s'ha proposat, jo tinc la seguretat de que será un centre d'irradiació de cultura, un poderós focu de treball en el qual s'observará el desenrotllo de la vida social, s'investigará el progrés de les idees y se rectificaran els erros que són obstacles del camí.

L'obra del Museu, afegeix el senyor Ruiz Valarino, ha de reportar grans beneficis a patrons y obrers, peró sobre tot a la Societat, perqué'l Museu ha d'ésser un terreny neutral de totes les idees y sols del millorament dels humils s'ha de preocupar.

El Museu Social seria també, afegeix, una gloria pera Barcelona, si no fos una fotografia de l'esperit culte y vigorós del poble català... Y an aquí més elogis als ciutadans catalans.

Diu en Balmes, continua el ministre, que les coses més aviat s'aprenen ab els models que ab les regles. Y vosaltres heu fet això mateix ab aquest Museu, que ha d'esser motiu de satisfacció pera les dues corporacions que l'han creat: la Diputació provincial y el vostre Ajuntament, que ab això, en veritat, no han fet més que seguir la seva honnosa tradició. Perqué sabut es de tothom y del Govern primer, lo que fa la vostra Diputació en aquest orde y en tots els ordes y en quant a l'Ajuntament tothom coneix la labor social que ve realisant.» Aquestes paraules del ministre, mal interpretades seguament, fan somriure a tothom y se produeix en la sala un llarg rumor del qual fins el senyor Ruiz Valarino se n'adona. Peró com que l'home no atina el motiu, prossegueix «... y que's tradueix y se manifesta sintéticament en aquests interessantíssims anuaris estatístics que ve publicant.»

Després d'això torna a dir el senyor Ruiz Valarino que ha vingut no sols a complir un acte oficial, sinó atret per l'interés que la institució creada inspira no sols an ell, sinó a tot el Govern y especialment al seu president senyor Canalejas, del qual torna a fer un altre entusiasta elogi, el qual l'enllassa ab l'exposició dels projectes sobre llegislació social que té presentats o en estudi el Govern, entre'ls quals esmenta la reforma de la llei d'accidents del treball en sentit más favorable als obrers, els projectes sobre'l contracte de treball y l'aprenentatge, un que s'está preparant sobre'l segur popular que espera el Govern será benr ebut, un altre que está estudiant l'Institut Nacional de Previsió pera fundar la Caixa Nacional de Previsió pera la Vellesa, etc., etc.

«Si us explico tot això, diu després, es perqué vull que tingueu el convencment de que'l Govern s'identifica ab els vostres pensaments y ab les aspiracions de les classes humils, en lo que tinguin de possibles y llegislables.

He deixat pera l'últim el dirvos que porto l'encárreg dels reis de felicitarvos», diu el senyor Ruiz Valarino que acaba així el seu discurs: «En nom del Govern declaro oficialment inaugurat aquest institut.»

Al senyor Ruiz Valarino li foren tributats, a l'acabar, llargs y cortesos aplaudiments.

Marquès de Marianao

Comensá l'arcalde felicitantse, en nom de Barcelona, de la presencia, en la festa, del ministre, y després s'entrá en unes extranyes disquisicions sobre'ls problemes socials, y se veu que'l pobre senyor no sab de lo que's tracta.

Entre altres coses curioses va dir el senyor marqués aquestes:

«A Fransa de mica en mica yan fent la Revolució Social (!). A Alemanya procedeixen de distinta manera, allí no's preocupen més que de que la vida sigui barata.

Aquí a Espanya anem molt atrassats en tot això, peró no hi fa res: així podrem apendre tot lo bo y deixar lo dolent.» («Tableau»).

Y ab la nota cómica donada pel senyor marqués va acabar l'acte després de tornar el senyor Ruiz Valarino a fer sonar la campaneta de plata pera donar per acabada la sessió.

Visita a l'Exposició

Acabada la cerimonia, el ministre y tota la comitiva oficial se disposaren a visitar l'Exposició, a la qual descendiren per l'escala central de l'edifici.

El senyor Ruiz Valarino y els seus acompanyants estigueren cosa de tres quarts d'hora recorreguent les sales, detenintse especialment en les que hi han les instalacions de la Caixa d'Estalvis y Pensions pera la Vellesa y els aparells de previsió d'accidents del treball y en el compartiment de la sala segona ont hi ha tot lo referent a l'orde de la construcció.

El ministre y els seus acompanyants tributaren grans elogis a l'Exposició, felicitant ab veritable entusiasme als organisadors de la mateixa y als principals expositors.

Era tocada la una del mitgdia quan sortien el senyor Ruiz Valarino y les autoritats de l'edifici de l'Universitat Industrial.

Immediatament després que havia passat la comitiva oficial per una sala s'hi deixava entrar al públic.

L'estada del ministre

El senyor Ruiz Valarino y totes les autoritats se dirigiren directament de l'Universitat Industrial al Palau de Justicia, ont s'hostatjaren el ministre y el director general de Presons senyor Navarro Reverter.

El president de l'Audiencia senyor del Río doná en obsequi al ministre un banquet oficial, al qual hi assistiren ademés d'ells, el governador civil senyor Portela, el fiscal del rei senyor Rives, els presidents de sala senyors Cereceda, Pareja y Monfort, el capitá general senyor Weyler, l'arcalde senyor marqués de Marianao, el president de la Diputació senyor Prat de la Riba, els directors generals de Presons y de Registres senyors Navarro Reverter y Ferran Weyler respectivament, el bisbe doctor Laguarda, el delegat d'Hisenda senyor Eulate, el secretari de l'Audiencia senyor Sierra, el baró de Bonet, el quefe de policia senyor Millan Astray, els senyors Albó, Maluquer, Marvá y Tallada y algun altre.

Després de dinar el senyor Ruiz Valarino rebé algunes visites de comissions de gent de curia, permaneixent al Palau fins a quarts de sis, que sortí ab els senyors Portela y del Río a donar un passeig per Barcelona en cotxe y a peu.

El senyor Navarro Reverter, acompanyat del magistrat visitador senyor Cereceda, visitá la Presó, sortint molt complascut de les seves condicions y de la manera com compleix el servei el personal de la mateixa.

Cap a Madrid

De retorn al Palau de Justicia el senyor Ruiz Valarino ja no'n sortí més que pera dirigirse a l'estació a agafar l'exprés que l'havia de tornar a Madrid. Ab ell marxaren també'ls senyors Navarro Reverter y Ferran Weyler.

Els senyors Marvá y Maluquer restaren a Barcelona pera poder assistir avui a l'inauguració de la sucursal de la Caixa de Pensions pera la Vellesa y d'Estalvis, creada a Tarragona.

Els mateixos que anaren dissabte a esperarlos estigueren anit a donar comiat als viatgers. Unicament s'hi veien de més (de més que aquell dia, puig les senyores mai sobren) algunes dames.

Els senyors Portela, Weyler, Peris Mencheta, Bertrand y Musitu, Albó, Monegal y Millan, acompanyaren als viatgers fins al parador del Passeig de Gracia.

El senyor Ruiz Valarino se n'emportá a Madrid, a més de la bona impressió que li produí el Museu Social, una rica «corbeille» que'ls magistrats de la nostra Audiencia li oferiren pera la seva senyora.

L'AVIACIÓ

"Els aviadors no han de fer d'acròbates", diu Mr. Grahame White

Diuen de Londres que l'«Automobile Association» y la «Motor Union» han entregat al célebre aviador anglès Mr. Grahame White, un trofeu de plata en record de la seva volada de Londres a Manchester.

El simpàtic aviador ha aprofitat l'ocasió pera dir, entre altres coses, que considerava el darrer model d'aeroplà com el medi de locomoció menys perillós. Parlant dels accidents que ara de poc han succeït, expressà el seu parer de que'ls aviadors que hi han trobat la mort volgueren fer ab l'aeroplà jòcs de veritable acrobacia, cosa que no permeten sense greu perill les màquines actuals. «Els aviadors — declarà Grahame White — se han d'abstenir de fer d'acròbates, avui per avui.»

Després feu saber que havia sotmès al ministre de la Guerra d'Anglaterra una proposició encaminada a que'l Govern pugui utilisar a tots els aviadors y les seves màquines en cas de guerra, y que ell havia posat tota la seva petita flota aèria a la disposició de l'Estat.

ALS LLEGIDORS

ELS QUE SE SUSCRIGUIN A EL POBLE CATALÀ PEL MES DE FEBRER, REBRAN DESDE ARA, ELS NÚMEROS QUE FALTEN FINS A FI DE MES, Y A MÉS A MÉS TOTS ELS FOLLETINS DE

JÖRN UHL

Y DE

REVOLTA

DELS

PAISOS BAIXOS

EL PAGO DE LA SUSCRIPCIÓ S'HAURÁ DE FER PER ENDAVANT.

FRANSA AL MARROC

UNA NOTA OFICIOSA

Darrerament ha publicat la prempsa de París una concisa nota sobre'ls projectats ferrocarrils francesos al Marroc. La nota esmentada té tot l'aire d'esser oficiosa. Traduida literalment, diu així:

«En aquests últims temps, els elements polítics s'ha preocupat de la questió dels ferrocarrils projectats al Marroc, en les regions d'Udja y la Xauia.

»Podem anunciar que la questió ha sigut resolta de conformitat ab les proposicions franceses, y que no trobará a l'extranger cap objecció per part de cap potencia.»

No diu res més la nota. Però a nosaltres ens sembla que diu prou pera donar a entendre l'importancia que tanca.

Folletó d'EL POBLE CATALA

CRONICA DE TEATRES

ROMEA: Les presons de nois, drama en quatre actes de André de Lorde y Pierre Chaine.

La nit de l'estrena de «Les presons de nois», quan els aplaudiments d'una bona part del públic coronaven l'obra, era de observar en una altra part del mateix públic un llarg somriure de menyspreu. Un que altre calificava, entre gests d'home indignat, de melodrama lo que s'acabava de representar en aquelles taules del Romea. Unes mostres tan oposades, y significatives totes, de judici sincerament exposat, me doná lloc a que'm preguntés silenciosament: què deu entendre per melodrama, aquesta gent que crida contra l'obra? Peró, què hi deuen haver vist els qui suara l'aplaudien sorollosament?

Perquè «Les presons de nois», d'André de Lorde y de Pierre Chaine, no es pas un melodrama. Veritat es que hi hagut qui també calificava aquella «Vierge folle» de l'Henry Bataille. Si per tal cosa entenen lo que per la seva intensitat arriba a ferse desagradable a la gent que voldria distréures tan sols, en el teatre, en bona hora que se'n fassin forses de «melodrames» mentres estiguin a l'alsaria d'aquest drama intensíssim de Lorde y Chaine. Peró es que la calificació aquella duia a dintre un criteri despectiu, enemic de l'obra y lo que es pitjor, enemic del genre.

Jo no soc pas un entusiasta d'aquesta orientació que vol educar a les multituts, esgarrifantles. Podria esserho si l'esgarrifansa fos produida per una extraordinaria emoció de bellesa, encara que fos la maligna bellesa de «Salomé» o l'aclaparadora emoció de un conte d'Edgard Poë, dut a l'escena. Aquesta manera cruel d'esser realista, aquesta exacerbació bon xic tendenciosa del naturalisme, aquest afany de trobar els constrasts que—com dues pedres—fan nàixer en el públic un sentiment d'horror, més aviat desvetllen l'antipatia que l'admiració y no convensen pas valentse d'aquests medis. Mes, d'això a dir que es un genre melodramàtic—adjectiu aquest que suposa sempre rebaixament—hi ha una separació immensa. Es, ben al contrari, un genre defensable; es possible que triomfi davant de públics sedents d'emocions agudes y fins pot arribar a produir obres de bellesa pura, encara que no puguí dirse que les hagi creades fins ara.

Un teatre que's proposi per endavant esser tendenciós, que vulgui esser una nova mena d'orgue pera campanyes declamatories com Brieux ab «Les dides» o «Els tarats», un genre que se hodreix d'obres que ja abans d'esser escrites l'autor havia formulat les conclusions que'ls seus personatges s'encarreguen de fer públiques, es un teatre condemnat a no aixecarse mai en gran volada, a no mòures gaire de les exterioritats y ben lluny sempre de la veritable escola d'observació psicológica. Peró les obres d'André de Lorde s'atansen una mira més que les de Brieux a l'escola creada pel Teatre Lliure, del realisme en el moviment pera expressar la vida. En elles hi ha com un ressò de l'ánima torturada de l'Edgard Poë, el gran creador de les sensacions d'horror y d'anorreament de les forses humanes.

***

Charles Lamare no ha pensat gaire ab son fill Jordi, en mitg de la vida inquietament aspre dels negocis. Sols ara, quan en Jordi ja té setze anys veu alterada la seva tranquilitat paternal per les petites malifetes d'aquest, y davant d'una desviació tan llògica del bon camí, no troba altre remei que'l Codi. La llei li permet tancar a son fill en una casa de correció. Aquesta solució seria la més còmoda si no fos la més trista. Be prou que el seu germà li parla dels perills en que els joves de bona familia corren en aitals establiments, que semblen més aviat una presó que una escola. Es inútil. Ell tanca a son fill en la casa correccional de Montliot.

D'aquí en endavant, en els actes segon y tercer, ens mostra l'autor una visió més o menys veritable de la vida que en eixos establiments hi duen els assilats. En el segon, descriu ab tintes carregades l'egoisme, una mica massa feroige, del director que pensa més en els accionistes que no pas en els sers confiats a les seves condicions disciplinaries, que procura fer economies en la alimentació y comporta una inhumana conducta en els guardians que sols posa atenció a l'aument progressiu dels «dividendos», y que s'aprofita del perdó pera que'ls castigats mostrin cara rialera a l'Inspector que va a fer una visita sobtada a l'establiment pera obeir a la campanya de la prempsa contra'l sistema correccional que—segons rumors—s'hi aplica. El tercer, que fou el que d'una manera més visible va desplaure al públic, es una escenificació de la suposada disciplina crudel, corrent en les cases de correció per nois. Un gran pati rodejat de parets prou altes pera que tot intent d'evasió fracassi, ab una porta al fons ab reixa de ferro, y ont una colla de castigats donen voltes y més voltes a pas gimnàstic sota l'ardencia terrible del sol que hi bat a ple. La grolleria dels guardians, les baralles entre'ls nois, y la rebelió d'aquests que logren acorralar an aquells pera fugir, serveixen pera lligar una serie d'escenes ont el sentimentalisme va darrera la brutalitat unes vegades, y altres en que's mostren totes les baixes passions que'l sistema tancat y antinatural de la correcció pel dolor, desvetllen lentament en els pobres nois que hi són sotmesos. Poques vegades s'ha gosat posar en el teatre unes escenes d'un tan gros efectisme que instintivament fan nàixer agermanades a la repugnancia y a la compassió. L'habilitat dels autors no pot negarse, per això, perquè la graduació hi es tan encertada, que la sensació que volien produir va creixent en el públic, excitantla fins que'ls crits de la trista victoria dels nois sobre'ls guardians ens oprimeix encara més el cor. El quart acte es ont se desvien els autors de la seva orientació educadora pera satisfer el seu gust de torturadors. Es una casa de poble ont en Jordi Lamare s'ha refugiat de la gendarmeria que persegueix als fugitjus de Montliot. Una nena l'ha vist y plena de ingenua bondat vol protegirlo, peró sense volguerho ho descobreix tot a son pare, brutalment egoista, perquè s'alegra de la bona obra de la seva filleta pels trentadós francs que ofereix e. pregó per cada fugitiu que s'entregui. Els pares den Jordi arriben. Han sabut lo de l'evasió y la pobre mare sent la terrible angoixa d'imaginarse a son fill a l'etzar de les carreteres, famolenc, cansat, potser mort. Y el seu fill, que té tan a la ycra, desesperat al veures tancat, pensant en la silenciosa tortura que se li espera a Montliot, s'ha penjat. Quan el treuen pera durlo a Ca la Ciutat, ja es mort. Sos pares no se'n donen compte. Creuen que es un altre, y diuen: «Quín dolor pera'ls seus pares!» y «quín remordiment!» Per això ha fet molt bé'l traductor de l'obra, que permanesqué modestament anònim, en cambiar aquesta manera de finirla, fent que els pares trobin allí mateix a son fill viu encara, a temps de creure en l'amor paternal com a millor escola de correcció pera'ls fills.

L'obra es vigorosament construida. Valgué entusiastes crítiques de esperits tan lluny de la vulgaritat y de la grolleria com l'Henry de Regnier y de l'Adolphe Brisson. A manca d'altra es aquesta una defensa prou ferma contra'ls qui vulguin atacarla per aquest cantó de la grolleria y de la vulgaritat.

El conjunt de l'interpretació fou admirable. Mai com ara han donat els artistes del Romea una tan justa impressió de conjunt, sobressortint en Carles Capdevila, qui del seu paper d'idiota ne sapigué treuren una veritable creació de mímic, y un jove actor que tot just comensa, en Rafel Bardéno, y que mostra una flexibilitat d'adaptació que'ns fan esperar que serà pera'l nostre teatre l'actor «jove» que encara no teniem.

Ombres d'amor, den Josep Burgas

En Burgas ha anomenat «fantasia» a la seva obra. No hi ha en realitat adjectiu justament aplicable an aquesta encertadíssima fusió de l'element real y de l'element imaginari de la qual ha nascut l'ànima de l'obra.

La sobrietat y el bon gust envolten y fan de marc a una idea poètica, melancònica, que després de la sotregada de «Les presons de nois» ens deixa somniar y creure que la vida té a vegades una bella tristesa. Són dos casats de nou, que per primera vegeda's troben en el desitjat isolament, en la situació que fa dolorosa l'alegria de tanta intensitat com posa en les paraules y en els ulls. Ella du el blanc vestit de nuvia, peró sobre'l seu amor hi ha l'ombra d'un altre amor llunyà que's va fondre... Y ell, el nuvi, també sent una mena extranya de neguit al trobarse enfront d'ella, perquè l'ombra de un altre també emboira l'«ara». Es l'ahir que no'ls deixa esser felissos del tot, es el passat que torna. Quan ell queda sol en la cambra esperant que ella mudi de vestit, l'ombra de l'amor passat se fa palpable, apareix com si fos de carn. Ell voldria allunyarla, es un espectre massa real, que'l podrà comprometre. Peró la ombra per real que sembli no es més que una ombra. Quan ella, la nuvia, vestida ja pel viatge, es la que espera que ell se mudi també de roba, apareix l'espectre d'aquell altre amor que's morí sense esser oblidat. Y quan els dos nuvis ja són fora, surten les dues ombres del seu amagatall, y comprenentse mutuament se compadeixen l'una a l'altra.

Si no fossin ombres podrien encara refer la seva vida, podrien estimarse en la mateixa casa que'ls dos amants de carn y òssos han deixada buida. Sobtadament, retornen els nuvis, primer ella, després ell, peró no són pas ells, sinó'ls seus pensaments que encara cerquen les ombres dels dos amors, peró el venir junts fa possible que un nou amor, el definitiu, naixi de l'encontre dels seus esperits.

Obra vaga sense esser romàntica; sentimental sense incórrer en tòpics lírics; concepció delicada den Burgas que s'ha deixat dur de la seva imaginació de poeta. Hi prenen relleu aquelles paraules de Maeterlinck: «El passat es passat, diem y això no es veritat; el passat es sempre present. Nosaltres duem el pes del nostre passat, afegim, y tampoc es veritat això; es el passat el qui porta el nostre pes. Res pot esborrar el passat, y tampoc ho es de veritat; el present y el pervenir al més petit signe de nostra voluntat, l'esborrarien...»

L'obra produeix un bell efecte, sobre tot quan els dos nuvis que havien sortit ab roba de viatge tornen vestits de nuvis, transformats en ombres sense adonàrsen de les altres dues ombres dels seus amors que davant seu s'abrassen pera devenir més invisibles. Comparant aquesta obra ab les altres del mateix autor se'n desprèn la convicció de que ha donat un bon pas camí de la perfecció al desaïndres dels vells y fàcils patrons de l'antiga manera de fer, y cercant en la senzillesa dels sentiments la més pura font d'emoció pel públic. «Ombres d'amor», es obra que mereix l'atenció dels qui desitgen nous dies pera l'escena catalana.

Els zin-calós (Els gitanos), obra en un acte den Juli Vallmitjana

Al caure la cortina entre'ls aplaudiments ben espontanis del públic, sentia com si a dins meu una forta sensació de color no me deixava fer ben bé càrreg de la seva naturalesa. M'havia entrat pels ulls ab més facilitat que pel camí de l'atenció que ja havia procurat posarhi. Era l'element plàstic de l'obra que triomfava sobre lo altre, era una extranya armonia de colors que ofegava l'altra armonia de les idees y pensaments. Era una aigua-fort [illegible] un artística. Però en Vallmitjana, sigui com sigui, havia triomfat y era això lo essencial. L'exòtica bellesa de l'obra convida naturalment a cercarne les arrels. Cercarles no vol dir trobarles. Perquè tot, en el món de l'art, tanca'l seu secret, el seu fons impenetrable, el seu invisible tresor de bellesa; y, precisament perquè tenim la sensació de que es secret, impenetrable y invisible, volem trobarlo. Si no fos així, ja no ho cercariem. Lo que hi ha es que són infinites les coses que n'estan fòra y ben lluny d'aquest món de l'art: per això passen desapercebudes.

En «Els zin-calós» lluiten els dos instints d'una rassa: l'instint primitiu, el de la sang, y l'instint de la vida ambient, l'adquirit per una mena de daura pacífica de les forses selvatges. Els gitanos nòmades que roden el món, que no paren mai, que no s'aturen en lloc, que no tenen conciencia d'ont van y que's moririen si els seus ulls vegessin sempre un mateix cel; que dintre d'Espanya s'han empeltat la voluptuosa mandrositat de la rassa mora, apareixen per un cantó en «Els zin-calós». Y per altre, els gitanos sedentaris, els que un dia van sentir el desitg de fixarse, y que lentament han fet seves part de les costums de la terra ont viuen; que ab tot y la resistencia instintiva al treball persistent han pogut amotllarse a les més descansades maneres de treball com l'esquileig y el comers de besties. Aquests darrers, prenen un caràcter més interessant encara que no pas els altres, perquè es més gran la complexitat de la seva manera d'esser. Els nòmades, els bohemis són més simplistes, perquè no han sofert influencies oposades com les sofriren els qui ab tots els instints de la rassa se vegeren conquistats lentament per les condicions del medi. Lo primitiu y lo actual, l'instint y la costum fan en ells una barreja de facultats y de remanencies típiques que entre sí no tenen res que veure. Per això se'n tenen unes idees tan equivocades, y per això té un gran valor aquesta nova tasca den Juli Vallmitjana, tasca de molts anys y de molta constancia, pera poguer a hi fi donàrnosels a conèixer tal com són.

En aquesta obra, més aviat que aquest conflicte de rassa entre gitanos bohemis y gitanos descastats, ha volgut oferimos el quadro de les seves supersticions que res del món podrà arrencar del seu esperit. Són ja clàssiques les maledicciones dels gitanos. Y això que a nosaltres ens fa somriure es una part intensa de la seva vida. en «Els zin-calós» una dòna maleeix a una altra, perquè li han ofès l'home; tenen els termes de la maledicció tanta eficacia que la filla de la maleida cau a terra y les seves convulsions de neurònica fan creure a sa mare que són els mals esperits. Essent aquell dia un dels assenyalats, en que cada hu deu cremar oli y cera pera la pau dels seus morts, es encara més forta l'impressió rebuda. A la noia, que es tana descastada, l'estima un que la seva rassa que conserva purs els instints de bohemia y ab ses paraules ha revelat en ella la veu de la sang, dormida; els desitjos de córrer sempre, de no aturarse mai. Quan la que ha donat la maledicció se'n penedeix, y torna pera trèurela, la escena té la solemnitat d'un culte que no haviem presenciat mai de la vida: La mare, que tan orgullosa's mostrava, se arrossega als peus de la maleidora perquè deslliuri a sa filla dels mals esperits. La noia, ue a s'havia asserenat, apareix altra vegada, però tots creuen en que es efecte de les paraules deslliuradores. Aprofitant aquests moments de feblesa dels pares, el gitano bohemi consegueix que li donguin la noia. Y com es la diada per ells, tots duen la seva espèlma o èl seu ciri, y agenollats—cada hu davant una flama—comensen a dir ab entonació de misteri, el primer parenostre pera la pau dels seus morts...

En aquesta obra hi ha, doncs, un efectisme, un efectisme pur, de bona llei. En tota obra de teatre hi sol esserhi l'efectisme; sols que no pot nàixer d'una acció exterior, o nàixer d'una acció interna. En el primer cas tenim lo que'ls francesos anomenen «fait-divers», o sigui el fet que, per lo repetit, devé de poca importancia. que es gairebé instantani, que no es preparat y que produeix una emoció intensa. La mort d'un home: Voleu un cas que ab tot y la seva repetició produeixi en nosaltres un neguit més gran? Una baralla al carrer, una desgracia, una dòna que riu, una criatura que plora. Són grans, petits, insignificants «faits-divers». D'una habilidosa combinació de més de un d'ells, pot fersen una obra teatral, ben teatral, ben efectista. En el segon cas, en el de l'acció interna, un sentiment—alegre o dolorós, bo o dolent—a l'expressarse ens produeix o pot produirnos una sensació determinada, un efecte. Obra genial d'això ho es el famós monòleg de Hamlet o la visió de Haunele Matern. Però aquest efectisme extern pot despèndres de l'acció dramàtica o bé esser la acció dramàtica la que's desprengui de l'efecte cercat. Ab una cosa pot ferse art, ab lo altre no se'n farà mai. En l'obra den Juli Vallmitjana es l'efectisme extern el que's desprèn—ab una prodigiosa naturalitat—de l'acció dramàtica, y així es una obra d'art. En Vallmitjana ha volgut fernos veure lo que ell havia vist y fernos sentir lo que ell havia sentit, ab tota sinceritat, sense prejudicis. Y, sense donàrsen compte ha trobat un efecte que no cercava y ens ha produit una intensa emoció, ens ha fet sentir una frisansa de vida, el bateg del cor d'una rassa.

Per altra banda, l'autor no s'ha proposat, crec jo, dibuixar les línies d'un caràcter, sinó descríurens un ambient; no ha volgut fer psicologia d'individu, sinó psicologia de colectivitat, de tribu. Y es així que prenen els més petits detalls una vigorosa coloració, que'ns entren pels ulls; que les paraules no surten dels llavis de «un» sinó d'«els» gitanos. No es aquesta, tasca gaire planera, sinó atravessada de dificultats pel qui no té ben orientada la brúixula del gust. En Vallmitjana se'ns mostra segur, ferm, en la seva orientació, y la seva obra «Els zin-calós» es obra fresca, senzilla de construcció, bella per la naturalitat que hi ha en tota ella, atrayenta per la vigorositat de les seves línies. En el teatre català es un nou genre. Ben vingut sigui.

L'interpretació, bé, baix el punt de vista de la plàstica, per lo cuidat de la caracterisació, però una mica mancada de realisme en la manera de dir les frases: semblaven els actors, més aviat que gitanos, gent de casa disfressats de gitano. L'aspecte fonètic de l'interpretació es essencialíssim en les obres d'aquesta mena. Els moviments de conjunt en l'escena de la maledicció, molt bé, y també en l'escena final. La Morera y l'actor senyor Ortiz, els que més ho ensopegaren.

ROMEA: L'intrús (Le danseur inconnu), comedia de Tristan Bernard, traducció de Carles Capdevila.

L'acumulació de estrenes no'm deixa avui dedicar tot l'espai que jo voldria a la personalitat interessantíssima que es en Tristan Bernard, tan poc conegut a Catalunya, y que ab Georges Courteline, Pierre Veber y Jules Renard (que no fa molt que es mort, pera dol de la nostra alegria), han creat una escola de teatre francès enfront de l'altra escola continuadora del gran revolucionari estètic que fou Henry Becquer en el passat sigle. En ells la superficialitat es sols aparenta y serveix pera endolsir l'emoció que hi han posat en la creació dels caràcters. Encara recordem alguns aquella petita joia d'humorisme, la «Poil de Carotte», que l'Adrià Gual, en una de les seves sessions de Teatre Intim, tingué la delicadesa d'oferirnos, malgrat fos desapercebuda l'obra y ofegada sota l'impressionisme de «La mà de mico». Tristan Bernard es un germà espiritual de Jules Renard; Francis de Croisset digué d'ell ab gran justesa que examina'l cor humà ab suaus punxades de agulla, gratantlo dolsament ab les ungles curtes de les seves mans rodanxones. Es un gran observador de la vida, però sab envoltar ab la boira del seu humorisme lo que ha observat, y fer jugar la naturalitat dels caràcters en una trama deliciosament absurda.

Així ho es la de «Le danseur inconnu», de quina obra en Carles Capdevila n'ha fet una traducció justíssima que fa desitjar algunes correccions en la del primer acte que sembla traduit una mica depressa. En un ball, la senyoreta Gautier, fugint d'un adorador que li parla de la gracia, talent y fortuna que trobarà en ell, se troba davant d'un desconegut. Es un home extranyament amable, que mescla les frases galants y les observacions que més poden ofendre a una senyoreta, ab una franquesa que arriba a captivarla. Ningú els ha presentat. Són el senyor X y la senyoreta X; desconeguts l'un per l'altre. Així no han de sotmètres al convencionalisme que la bona educació corrent imposa a les persones que's coneixen. L'encís de lo desconegut penetra dolsament en el cor senzill d'ella, y el cor incògnit d'ell. Però ell, l'Enric, es un bohemi, un que fa dibuixos pera botigues de mobles, un sense-fortuna, prou despreocupat pera haver vingut an aquest ball per frau, que pren els cigars de les capses, y que ha volgut distréures ab la primera dòna que ha trobat. En els jocs en que l'amor y l'etzar hi figuren, són els cors els que hi perden. Y, el cor del bohemi ja sofreix el cambi que va del no estimar a l'estimar. Té un amic—en Barthazart—home que té la confiansa de tothom, perquè ha fingut la precaució de no demanàrloshi mai diners, pensa fer un bonic negoci: ell casarà a l'Enric ab la filla del senyor Gautier, fent firmar a l'Enric, com a preu, dues lletres de 25,000 francs. Desde llavores l'Enric no es un bohemi, sinó un representant de fortes cases extrangeres del ram de la metallurgia. Això es l'esqué pera'l bon senyor Gautier, que no s'hi pensa gens en donarli la mà de sa filla Berta. Però l'amor ha transformat a l'Enric; no pot sostindre aquesta forsa contínua, aquesta comedia dirigida per Barthazart; a mida que s'acosta el dia de ferse oficial el seu prometatge, creix la seva engunia, y una mena de tristesa que no'l deixa viure fa que per fi, en un gest desesperat d'honradesa, ell qui no l'havia mai coneguda, ho confessi tot per carta. El diàleg en que anuncia a son confident en Barthazart la seva resolució es un dels trossos més admirables de la comedia moderna, en que ab un enginy sense artificis va teixintse les paraules romàntiques del bohemi enamorat ab les cíniques reflexions de son company que li fa reconèixer que ara no hi ha dret a volguer mostrarse honrat, perquè pot comprometre'l seu crèdit quan podria salvarlo en la seva apurada situació; en quant sigui l'Enric el promès de Berta, ell podrà negociar la firma d'aquell y ferse ab els diners que necessita. Y vegent malament l'assumpte, en Barthazart se deixa ensiborbar habilidosament per l'altre pretendent de Berta, el jove estiupit dels tres milions de fortuna. Quan se reb la carta de l'Enric—declarantse un «perdut»—Berta, que l'estima ab tota l'ànima, plora. Plora, perquè's creu que es una mentida de que ell se val pera deixarla.

En el tercer acte de l'obra, el millor dels tres, meravella de l'art de construir, gracia y de sentimentalisme tan diferent, y en el qual hi ha una combinació de tot lo que s'ha fet en el teatre que ella sola posaria el nom de Tristan Bernard en primer rengle. L'Enric ha trobat una colocació ben modesta en un establiment de mobles. No pot posar atenció en res, té'l cap a passeig, no viu. Sols pensa en Berta; y se desespera perqué creia rebren noves. Una amiga de Berta, la qual no pot creure que l'Enric no sigui lo que simulava, això es, un negociant en metalls de beneficis anyals de 70,000 francs, y que's pensa que es una pensada lo de la carta pera provar el cor de Berta, el descobreix en la botiga y prepara l'entrevista dels dos, de l'Enric y la Berta. Aquesta altra escena entre'ls dos enamorats es dutta també ab una habilitat tan extraordinaria que no hi ha termes pera expressar la fina emoció que produeix. Diàleg d'amor entre taules, cadires y armaris amuntegats, interromput per un comprador desagradable per la seva insistencia en volguer comprar una cosa o altre, interromput pel telèfon, que fa intercalar un encárreg entre les reconvencions recíproques dels dos enamorats, fins que al sapiguer Berta que fou per l'amor d'ella que ell, el desconegut del ball, l'intrús, el bohemi, el sense fortuna, que volgué semblar lo que no era, dona la clau de l'enigma. Qué se li endona an ella de tot si ell l'estima? Y en el mateix magatzem de mobles el pare de Berta se deixa convéncer sense grans esforsos perqué ell també l'estima a la seva filla y lo que ell vol es veuréla riure altra vegada.

El final del tercer acte fou acollit pel públic ab llargs aplaudiments. Bé hi mereix l'obra y també l'interpretació que la companyia del Romea va donarli. La Emilia Baró en son paper de Berta sapigué dibuixar ab una forta precisió al caràcter apassionat, ingenu, senzill de la noia que no troba en la vida altres obstacles que'l de l'amor, y ademés costumada an els nostres actors «vestí» exquisidament En Barbosa, que fa ab una gran seguretat el paper de Barthazart, y en Capdevila, en quines facultats encaixa molt bé el d'Enric, arrodoniren el quadro.

Ceguera, idili en un acte de l'Apeles Mestres

Ja ha estat més d'una vegada glosada aquesta idea de lo poc que val la vista material quan l'ánima n'está plena de llum, y de la trista realitat que's descobreix pera'l qui—en sa ceguera—tenia a quells altres ulls de la imaginació y per miracle se lliura d'eixa ceguera dels ulls del cos. Aquesta idea que amotllá aquella soperba visió del realisme de Georges Clemenceau «Le voile du bonheur», ha inspirat al nostre poeta Apeles Mestres un idili de senzilla construcció y de gran delicadesa. Osvalda, la cega, que recorda el consell d'una vella molt vella, camina cap al bosc ont al fer les mil passes trobará l'arbre que aixopluga la fada que concedeix dues gracies an el qui no les demana per ell, sinó per altre. Son amant Hermini li serveix de guia y al trobarse al lloc cercat fa adormir a Osvalda y invocant a la fada, consegueix la primera gracia: el que Osvalda hi vegi. Quan ella se desperta, contempla'l bosc, però en cambi no reconeix a Hermini perqué l'home que té a la vora no es l'home ben que s'imaginá y que'l seu cor recorda. Hermini fa dormirla altra v

CRONICA DE BARCELONA

Un nou timo

S'ha fet tant de domini públic avui a Barcelona que'ls empleus municipals se donen al més dient y que tothom qui vol entrar al servei del municipi no té més que preparar la bossa y trucar a una qualsevol de les moltes agencies que funcionen darrera de la majoria lerrouxista y s'encarreguen de colocar gent a Ca la Ciutat mediant una escala gradual de propines, que'l gremi de la rampinya, els professionals dels perdigons, del gat y de l'enterrament, aprofitantse de aquesta brama de venalitat que pesa damunt dels guefers municpals, han ideat un nou procediment pera fer saltar diners de la butxaca del próxim.

L'exemple de un cas que ens n'han contat ho deixará més clar que totes les explicacions. Aquest es el d'un bon home, porter d'una casa de Barcelona, que desitjava entrar al municipi encara que fos ab el cárreg més modest, pera poder menjar. An aquest home li digueren que quan hi hagués vagants d'escombriaire li'n donarien. En això l'altra nit se li presentá un subjecte desconegut, dientli que era capatás de l'Ajuntament y que anava a avisarli que l'endemá ja podia presentarse a treballar; peró que's necessitaven onze pessetes y vint céntims pera arreglar la credencial, que ell ja s'encarregava de treureli.

Tants detalls doná de la cosa que'ls bons porters ho tingueren per cert y afluixaren la mosca. Y l'endemá ja teniu al porter cap a la plassa de Sant Jaume, que segons les paraules del subjecte pra ont havia d'acudir; y un cop a la plassa vinga esperar inútilment que's presentés el capatás de la nit abans a donarli la credencial y l'escombra insignia del cárreg.

El capatás no's deixá veure, naturalment; peró en cambi al cap de poca estona compareguéren a la plassa altres dos individus que també tot era mirar la porta de Ca la Ciutat y l'entrada dels carrers que desemboquen a la plassa, com si esperessin alguna persona que trigava més que del compte. Aquella actitut doná al pobre porter un dolonós pressentiment y posá en el seu cor una inquietut. Qui sab si també esperarien la vinguda del mateix capatás que ell esperava? Efectivament, entrats en conversa, cada un dels tres companys de desventura explicá una idéntica historia del capatás y de les onze pessetes ab vint céntims de referencia. Y llavors tots tres se donaren compte de que havien sigut víctimes d'un cavaller de l'orde de la rampinya que havia sabut treure profit de la venalitat regnant y se n'anaren tots moixos cadascú a casa seva, pensant que de les bones ensenyanses surten els bons deixebles.

■ ■ ■ ■

Avui, a les dotze del matí, tindrá lloc el repartiment de premis an els alumnes del curs de 1909 a 1910 de l'Escola Superior d'Arts Industrials y Belles Arts d'aquesta ciutat (segon pis de Llotja).

Avui, a dos quarts de deu de la vetlla, celebrará sessió reglamentaria l'Institut Médic Farmacéutic.

OBITUARI.—Ha mort en nostra ciutat el respectable senyor don Llucià Escuder y Lòpez, pare de nostre estimat amic don Francisco, secretari del C. N. R. del districte quart.

Era, el finat, un home que's feia estimar per tots els que'l coneixien, per les seves excelents qualitats.

A la seva desconsolada familia y en especial a nostre estimat correligionari, els acompanyem en el pesar que'ls afligeix.

Se convoca als socis de la Facultat de Dret de l'Associació General d'Estudiants, a la reunió que tindrà lloc aquesta tarda, a les tres en punt, en el local social, Universitat, 30, principal, pera constituir la Secció y tractar d'altres assumptes.

La Joventut Socialista de Barcelona ha conseguit un nou èxit, ab la vetllada que pera commemorar l'aniversari de la seva reorganisació celebrá el prop-passat dissabte.

Els treballs originals dels companys Silvestre, Rambla, Margarit, Comaposada, Pau Iglesias, Alomar y altres, com els parlaments dels joves Fuente y Duval, foren rebuts ab forts aplaudiments. Els mateixos honors varen meréixer els diálegs que ben encertadament interpretaren els companys Ampar Coloma, Bru Ginestà y Joan Ferrer.

L'agradable festa a la qual contribuí a donar major esplendor la presencia de simpàtiques y elegants senyoretes, acabà entonantse l'himne «La Internacional», que tingué d'esser repetida a petició del nombrós públic que omplia el local.

—Fumeu Hispania (series guerra Melilla).

DESGRACIA.—En la casa de socors del districte de les Dressanes, foren, ahir matí, auxiliats per presentar fort atac de pleg produit per aspiració de vapors de salfumant, un home anomenat Miquel Solsona, de 52 anys, y Elisa Maestre, de 38. El fet succeí a la botiga establerta en l'Arc del Teatre, número 24, a conseqüencia d'haver caigut un prestatge ont hi havia 26 botelles que contenien l'esmentat líquid.

El pronòstic es reservat.

HOME MORT PER UN TREN.—Dos vigilants del ferrocarril del Nord y que tenen el recorregut de la línia, desde Sant Andreu, avisaren, a darrera hora de la nit del dissabte, que en el kilòmetre 355, davant del lloc nomenat «La Trinitat», hi havia el cadàvre d'un home.

Personats en dit lloc els agents de la autoritat, hi trobaren un home com de 40 anys, estatura alta, vestit de pana y ab tapaboques.

Per orde del Jutjat, el delegat del districte, registrà al mort, trobantli un certificat extés a Ripoll, a nom de Isidre Pla Basagaña, el qual patia atacs de mania aguda durant els quals no sabia lo que se feia.

Presentava el cadàvre una forta topetada al cap y la fractura del bras arran mateix de l'espatlla.

Demá, a les deu del vespre, en el local del Centre Excursionista de Catalunya, tindrá lloc la segona conferencia teórica de Mineralogia química, a cárreg del professor dels Estudis Universitaris Catalans don Francisco Novellas, continuant el tema «Material de Laboratori y atac de minerals».

FOOT-BALL

Campionat de Catalunya pera 1911. El Català vensut pel Barcelona. L'Universitari y l'España no's fan cap mal. Una carta

Encara que ja estavem persuadits del resultat que tindria el partit jugat ahir a la tarda entre'l «Català» y el «Barcelona», com també suposavem que seria millor que'l que a la mateixa hora celebraven l'«Universitari» y l'«España», ens dirigirem al camp del carrer d'Aribau pera poguer apreciar, per primera vegada en aquest concurs, el joc y els nous elements ab que compta el «Català», els quals fa quinze dies tingueren la satisfacció de derrotar a l'«Español».

Peró ja desde'ls primers moments ens convencérem de que, malgrat haver millorat molt l'equip, no's troba avui encara en condicions de poder combatre ab el «Barcelona»; y això que ahir els jugadors d'aquest últim club semblava que estessin ensopits; els «goals» que's van deixar pendre, durant la primera part, en Patullo y els dos Wallace, no's poden comptar, y sols degut a una bona centrada den Comamala (C.), el major dels dos germans anglesos, entrá un tanto quan faltaven pocs minuts pera'l descans.

Després d'aquest, continuá'l joc sense res digne de menció, fins que fou castigat un «faut» de l'Amechazurra. Tirá la falta en Casellas (H.) y entrá la pilota per la porta del «Barcelona», sense que en Solá se n'adonés, malgrat l'advertencia den Brú comunicantli el perill.

No obstant, aquesta igualada va afavorir als espectadors, ja que desde aquest moment el partit va pendre l'interés que fins aleshores li havia faltat, puig els del «Barcelona», que ja portaven vensuts a tots els demés clubs en aquesta primera part del Campionat, no podien conformarse ab un empat ab el «Català», y deixondintse de l'ensopiment que'ls tenia aclaparats, atacaren ab coratge y valentia, y ab dues arrencades soperbes, atravessaren altres tantes voltes la porta del «Català».

Y ab aquest resultat de 3 a 1 a favor del «Barcelona» acabá el partit, que fou jutjat pel senyor Lloret, de l'«Español», el qual fou abroncat diverses vegades pel públic «inteligent», que cada dia's creu ab més drets pera intervenir en les decisions dels encarregats de jutjar els partits. Nosaltres, que mai de la vida confondrem un «match» de «foot-balb» ab una cursa de braus, protestem enérgicament d'aquestes bronques als «referees», y molt més perqué sabem que la major part de les vegades, els seus iniciadors són els que més interés deurien tenir en que'ls partits se celebressin ab el major orde possible y perqué'ns consta estan enterats de que si alguna injusticia se fa, els capitans dels equips que lluiten poden fer constar la seva protesta en l'acta que deu entregarse a la Federació, pera que aquesta dongui com a válid un partit.

Ens resta sols, pera acabar aquesta petita crónica, enterar als nostres llegidors de que en el partit que corresponent també al Campionat celebraren els clubs «Universitari» y «España», ni l'un ni l'altre pogueren en tota la tarda fer atravessar la pilota per la porta de sos contraris.

Així es que, acabada ahir la primera serie de partits de Campionat, excepte l'aplassat entre l'«España» y el «Català», el número de punts que ara tenen els clubs que se'l disputen, es el seguent: «Barcelona», 8; «Català», 3; «España», 3; «Español», 2; y «Universitari», 2.

J. A. C.

Hem rebut la seguent carta: «Señor director d'EL POBLE CATALA. Molt senyor meu: Li agrairia que publiqués en el diari de la seva digna direcció les seguents ratlles:

Pera ahir diumenge estaven senyalats, entre altres partits, el «Continental» contra'l «Salud», havent de jugar, segons la Federació, els primers «teams» en el camp del «Continental» y els segons en el del «Salud». Presentantse, doncs, el nostre segon «team» en el camp d'aquest darrer a l'hora senyalada, els del «Salud» digueren que no volien jugar perqué tenien de ferho en aquell camp els primers «teams».

Cridem l'atenció de la Federació pera que's serveixi resoldre aquest conflicte en justicia. — Pel club «Continental», Santamaría.»

■ ■ ■ ■

La Junta directiva del Casino Republicà Progresista ab nombrosos socis assistents a la reunió celebrada en el dia d'ahir, donà compte d'un solt publicat per «El Progreso» y «El Liberal», d'aquesta ciutat, en el que s'afirmava haver acompanyat, el diputat doctor Esquerdo, al senyor Lerroux, prenent part, els dos, en el miting radical celebrat recentment a Denia.

Dita Junta directiva mostrà un telegrama rebut del guefe del partit Republicà Progresista, don Josep M. Esquerdo, contestació al que se li havia dirigit, en el qual declara «no haver» sortit de la Pileta.

Es, per lo tant, falsa de tota falsetat, que acompanyés al senyor Lerroux ni prengués part en el miting de Denia.

S'acordà, per aclamació, fer pública la protesta del solt de referencia.

La Secció de Beneficencia de l'Ateneu Obrer del Districte II (Mercaders, 38 y 40) té organisats pera els dies primer de febrer, vigilia de la Candelera, y 11 y 25 successius, tres grans balls de disfresses, quals productes seran destinats a benefici dels pobres que socorre.

Está organisantse en nostra ciutat una entitat que's denominará «Joventut Catalanista», composta d'elements de tots els camps autonomistes, ab l'objecte de propagar els nostres ideals.

L'entitat se composará de diverses seccions, com de Festes, Sports y Excursions, Beneficencia, essent la principal la Secció de Cultura, la qual tindrá per objecte l'organisació de conferencies sobre Arts, Ciencies y Lletres catalanes, establintse cátedres, pera qual desempeny s'han ofert desinteressadament valiosos y inteligents professors.

Es d'esperar que ab tan lloables propósits y els seus joves y coratjosos organisadors será una de les més fermes y valioses entitats patriótiques y culturals de nostre terra.

—CAMISERIA SANS, BOQUERIA, 82. Especialitat en camises a mida.

LES VAGUES

Ahir al matí se celebrá a la Casa del Poble l'anunciada assamblea d'obrers carreters pera tractar de la situació ab que han quedat després d'haverse solucionat el conflicte del port.

Va presidir com de costum la reunió, l'Enric Ferrer, el qual explicá tot lo ocorregut, aconsellant als obrers una actitut de tranzigencia.

Parlaren altres oradors en el mateix sentit y com a resultat del miting acordaren els reunits tornar al treball en totes aquelles cases que'ls admetin en les condicions d'abans y declarar vagues parcials en les demés.

■

Pera resoldre les dificultats sorgides al tornar els vaguistes al treball, se celebraren ahir en el Govern civil les reunions que ja anunciárem, les quals foren presidides pel secretari senyor Die, per estar molt enfeinat el senyor Portela ab motiu de l'estada del ministre de Gracia y Justicia a Barcelona.

A la reunió dels farinaires hi assistiren el president de la Societat patronal y una comissió d'obrers. Aquests manifestaren an aquell que si s'havien declarat en vaga sols fou per solidaritat envers els seus companys dels molls, per lo qual ara que está solucionat el conflicte de aquests desitgen tornar al treball sense demanar res ells, més que tornarhi ab les mateixes condicions d'abans.

Segons ens digué el senyor Die al president de la Societat patronal li paresqueren molt satisfactories les explicacions dels obrers, peró manifestá que ell sol no podia resoldre, per lo que pera avui convocaria una reunió de la Junta de la Societat y a les set de la tanda tornaria la contesta, que passaran a saber els comissionats obrers més tard.

L'altra reunió fou entre'ls capatassos del moll y una comissió dels descarregadors de «La Muralla», assistinchi també a la reunió el president dels carreters Enric Ferrer.

Després de molt discutir y de reprotxarse els uns als altres tot lo ocorregut, els capatassos manifestaren que ells per la seva part estan disposats a admetre a tots els de «La Muralla» en la mateixa forma d'abans, peró que necessiten abans consultar ab els seus companys y ab els consignataris pera anar tots d'acord.

La contesta definitiva la tornaran demá, a les set de la tarda.

■ ■ ■ ■

La Societat «Esperanto kaj Patrujo» (Correu Vell, 5, principal) celebrará junta general ordinaria el prop-vinent dia 26 del corrent, a dos quarts de deu de la vetlla.

Homenatge an en Granados

La Comissió d'aquest homenatge, pera desvirtuar en absolut els rumors circulats aquests darrers dies, referents a la suposada sospensió del mateix, fa públic que dit acte se celebrará el dia 12 de febrer, havent estat aplassada per la mort del que'n fou digne president don Domingo J. Sanllehy, estant malalt el vicepresident don Apeles Mestres y ausent el secretari don Josep Mª Orriols.

Entre les adhesions darrerament rebudes hi figuren la dels Ajuntaments de gaire bé tot Catalunya, el de Barcelona, y ademés la del Sindicat Musical de Catalunya, la del mestre Nicolau y d'altres músics eminents.

L'homenatge revestirá gran solemnitat.

■ ■ ■ ■

L'Institut Homeopátic celebrará sessió científica demá, a les deu del vespre, en la que'l doctor Abreu desenrotllará el tema «Estudi clínic de la Taréntula cubensis».

Se'ns prega l'inserció de lo seguent:

«Pera la junta general reglamentaria que deu celebrarse anyalment, s'avisa a tots els socis de la Comissió quarta del partit de Barcelona de la Creu Roja Espanyola, que aquella's celebrará en el local social, Duc de Tetuán, 13 y 15, Sans, el dia 28 de l'actual, a les nou de la vetlla. Se prega la puntual assistencia. — P. A. de la J. de G. — El secretari accidental, Santiago Duran.»

—Els estragos que produeix el café, feu pensar en altres preparats com el Malte Kneipp que facilita la digestió, essent alimentició, antimirviós y més econòmic. Se ven a les tendes de queviures.

Sens dubte será un éxit la funció teatral que'ls alumnes de l'Escola d'Enginyers han organisat a benefici de les classes gratuites que sosté l'Associació Catalana d'Estudiants, y que tindrá lloc en el teatre Romea, la vetlla d'avui. Tenen adquirides localitats les més distingides famílies de la nostra societat, quedant sols per vendre un reduidissim nombre de butaques, que's troben de venda, de dotze a una del matí y de set a vuit del vespre, en el local de l'A. C. d'E. (Tallers, 68 bis, principal).

L'Exposició Internacional d'Art

El president de la Junta executiva de la VI Exposició Internacional d'Art ha rebut una comunicació de don Josep Taxonera, comissari de la Secció anglesa, anunciant que la famosa Societat artística de miniatures de Londres, y en son nom el president de la mateixa Mr. Alfred Praga, ha ofert concórrer a dit certamen artístic apoiant que dita entitat hi figuri ab una secció especial de miniatures de marfil.

La nova y l'oferiment són de valúa pel gran interès artístic que suposen.

■

A la Secretaría de Belles Arts s'hi activen els treballs recopilant datos pera treure a concurs immediatament els serveis pera la vinenta Exposició, com són el Café Restaurant, anuncis, guardarrobes y altres.

S'anunciaran els concursos oportunament.

■

El secretari general de la Exposició senyor Pirozzini ha rebut de don Josep Togores, comissari de la secció belga, una comunicació en la qual transcriu un tros del document oficial trasmés a dit delegat pera'l director general de Belles Arts de Bélgica.

En l'esmentat document anuncia rebre ab molta complascencia als delegats de la Junta senyors Vázquez y Maynar y fer tot lo possible pera organisar un important enviu dels artistes belgues.

■ ■ ■ ■

Heusaquí el programa del primer Concert Histórico que a cárreg de la famosa pianista y clavicembalista Wanda Landowska tindrá lloc avui dilluns al vespre en el Palau de la Música Catalana:

«Sonata en mi menor», piano, Haydn; «Concert italiá», clavicembal, Bach; «Impromptu en la bemoll major», Chopin; «Mazurka en do sostingut menor», piano, Chopin; «Zuricher Vielliechen Walezr» (inédit), R. Wagner; «Valse des Sylphes», piano, Berlioz-Liszt; «Passacaglia», Haendel; «Le rossignol en amour», Couperin; «Les tambourins et musettes», clavicembal, Couperin.

PELLETERIA FRANCESA

Gran assortit en Martres, Canadà, Renards, Skungs, Astrakans, etc.—Colls y manguitos de totes classes. Pells pera adornos de vestits y sombreros. Boàs, Echarpes, Estoles y Colliers ploma.

PREUS REDUITS

Portal de l'Angel, número 5, entressol (prop de la Plassa de Catalunya)

Al Círcol Artístic

Sembla que la nostra aristocracia vol sortir del seu ensopiment letárgic y donar proves de que sab fer qualque cosa més que lluir pels passeigs la seva opulencia, vol y deu provar que també sab rendir tribut a Grecia.

Després d'una festa aristocrática, una altra; després de l'inauguració de l'Exposició del Faians, l'inauguració del saló d'actes del Círcol Artístic. Tres divendres selectes, en els que hi haurá balls y concerts, y conferencies en els dies de Quaresma, seguiran an aquesta primera festa, que veritablement permet fer falaguers auguris pera les vinentes.

El programa del concert, compost per un «Quintet» de Schumann y un altre den César Franck, fou executat discretament.

A l'intermedi els invitats foren obsequiats ab thé y pastes.

El saló que s'inaugurava, que segurament no está completament llest, bastant espaiós, está decorat ab elegancia sobria, gaire bé austera; les parets nues, d'un tó blau palidíssim, tenen un senzill sócol de fusta blanquinosa y arran del sostre una garlanda verda. Al fons hi han colocat una reproducció en gran tamany de la Venus de Milo. Ha estat una bella pensada: damunt de l'esbojarrament multicolor de pells y grans plomes la Venus de Milo gloriosament serena en sa nuesa.

■ ■ ■ ■

—Lacoma Gs., passeig S. Joan, 44. Gran novetat en LAVABOS, CALENTADORS Y BANYS; preus reduits.

D'acord ab el senyor comte de Montornés, president del Comité Executiu del Congrés Internacional d'Agricultura que's celebrará a Madrid, en l'Institut Agrícola Catalá se reben adhesions a dit Congrés.

L'inscripció costa 20 pessetes. Poden adherirse'ls particulars y les Societats agrícoles.

Es convenient que a l'inscriures s'indiqui la secció a que's desitja pertányer. Els inscrits tindran dret a totes les publicacions del Congrés, a assistir a les reunions que no tinguin carácter públic y a les excursions organisades pel Comité, algunes de les quals tindran lloc en aquesta regió.

—Grans existencies en LAVABOS, BANYERES, CALENTADORS, WATER-CLOSETS a preus excepcionals. Lacoma Germans. Passeig de Sant Joan, 44.

Importants curacions del Reumatisme, Neurastenia, Neuralgies y Gota, s'han obtingut ab l'aparell «Veedee». Donem un massatge gratis a domicili o en nostre establiment, Villa de Parà, Ferran, 32.

CRONICA DE FORA

CATALUNYA ESPANYA EXTRANGER

(PER TELEFON Y TELEGRAF)

La República Portuguesa

La nova situació s'afirma.- La generositat de la República.- El crèdit de Portugal.-Mès escandaloses immoralitats de la monarquia

Lisboa, 22 janer. — En una reunió celebrada pels representants de la prempsa extrangera, el ministre de Negocis Extrangers senyor Bernardi Machado, ha fet les seguents manifestacions:

Declará que les institucions republicanes s'han afirmat ab els successos d'aquests darrers dies, puig demostren l'aguant que tenen en la conciencia del poble.

Les classes obreres han reconegut la inoportunitat de les vagues y les han acabat acatant les autoritats, les quals, en justa correspondencia han demostrat ab disposicions serios l'interés que sentien per les classes treballadores.

Respecte als monárquics, el Govern de la República no ha pogut esser més generós y tolerant, assignant pensions a donya Maria Pia y a don Manuel.

El comers ha millorat. Els rumors de intervenció extrangera s'han esvait del tot, com no podia esser d'altra manera. Les declaracions den Canalejas no poden esser més satisfactories pera Portugal; les relacions ab Anglaterra y les demés nacions són també molt cordials. Un d'aquests dies se firmará el «modus vivendi» ab Fransa, havent sigut el representant en aquesta nació convidat a un banquet oficial a l'Eliseu. S'está ademés negociant un tractat ab Italia, essent falses les noves d'obstacles en aquest sentit, y en fi, ab Alemanya estan ja acordats molts punts d'un tractat.

El senyor Machado, com prova del crédit que té Portugal, ha dit que'l Govern mana comprar periódicament lliures esterlines pera pagar els cupons a l'extranger. L'última remesa fou de 25,000 lliures, havent rebut propostes pera la compra de 160,000.

Lisboa, 22 janer. — S'ha comprovat que'l viatge del difunt rei Carles a Londres, en novembre de 1904, costá a la nació la friolera de 881,000 pessetes.

Tots els acompanyants del rei, excepte'l ministre de Negocis Extrangers, prevaricaren escandalosament ab els fondos de l'Estat.

Aquests descobriments han causat gran sensació al poble portugués.

FERROCARRIL ESTRATÉGIC

Madrid, 22 janer. — Molt aviat se reunirá a Madrid la comissió permanent del ferrocarril estratégic de Burgos a Soria y Calatayud, pera examinar les proposicions presentades per importantíssimes casas pera procedir a la construcció de la via.

GESTIONS DEL SENYOR CABALLÉ

Madrid, 22 janer. — Degut a les gestions realisades pel diputat de la Unió F. N. R. senyor Caballé Goyeneche, el director general d'Obres públiques ha ordenat lliurar a la quefatura de la provincia de Tarragona l'import del pressupost de gastos pera efectuar el replanteig prévi a la subasta de la carretera de Pinell a Mora d'Ebre.

La protesta de Barcelona

Els contractistes d'obres formulen una raonada protesta contra l'arbitri sobre la cals, el guix y el ciment, imposat per la majoria lerrouxista de l'Ajuntament. Detalls de l'expedició

Madrid, 22 janer.—A les nou d'aquest matí han arribat a Madrid, en tren especial, els contractistes d'obres barcelonins, vinguts expressament pera protestar de l'arbitri sobre la cals, el guix y el ciment, imposat per la majoria lerrouxista del Municipi barceloní.

A l'estació'ls esperaven una comissió de contractistes d'obres madrilenys, el diputat don Felip Rodés y el conegut advocat senyor Benet y Balaguer.

Després dels saludos y presentacions de rúbrica, marxaren tot seguit als seus respectius allotjaments, dirigintse, un poc més tard, a la Presidencia del Consell.

Allí ja'ls esperaven el guefe del Govern y el ministre de la Governació, senyor Alonso Castrillo.

En representació de tots els contractistes barcelonins, parlà el senyor Sabadell.

Començà manifestant que aquella comissió la composaven elements importantíssims de la ciutat de Barcelona y que, per lo tant, la representació que ostentaven era completament real.

Exposà la queixa de tots els constructors d'obres, contra l'acord del Municipi respecte l'arbitri imposat sobre aquelles tres esmentades materies.

Digué que l'Ajuntament de Barcelona no pot ni deu dependir de l'actitut de quatre homes que's dediquen a coibir la voluntat dels vocals associats.

Continuà dient que'ls constructors d'obres, completament alarmats per la manifesta enormitat d'aquell arbitri, acudien davant el Govern pera formular les seves justificades queixes, interpretant, al ferho, el general sentir dels ciutadans barcelonins, y afegint que aquesta actitut no significava el desitg de provocar cap conflicte.

El diputat senyor Rodés, que'ns ha dispensat l'immerescuda honra d'acompanyarnos, no ho ha fet ab el caràcter de diputat, sinó purament com a advocat.

Acabà dient el senyor Sabadell que'ls contractistes d'obres volien pera Barcelona el bé y la moralitat.

El senyor Canalejas contestà mostrant la seva conformitat ab l'actitut dels expedicionaris.

Calificà la questió de jurídica y digué que'l Govern obraria ab la més estricta imparcialitat y justicia.

Després explicà la seva manera d'entendre respecte el conflicte plantejat, assegurant que resoldria ab la major rapidesa la questió, tenint per això en compte diverses raons.

El senyor Alonso Castrillo, digué, estudiarà l'assumpte y fallarà raonadament.

Acabà recomanant que's descomptés de aquest assumpte tota pressió política.

El senyor Rodés, com a advocat, relatà la forma gravosa de l'arbitri sobre els materials de construcció, que satisfà Barcelona.

Després la comissió cambià impressions ab els senyors Alonso Castrillo y Canalejas.

Madrid, 22 janer. — Les impressions rebudes respecte'ls treballs que ha de realisar la comissió de contractistes d'obres, són les de que demá's reuniran en el Ministeri de la Governació pera estudiar l'assumpte ab el senyor Alonso Castrillo, el subsecretari y el guefe del negociat d'Administració.

El senyor Canalejas parlá avui ab els comissionats sobre la portada d'aigues de Barcelona y l'intervenció que'l Govern tenía en el problema.

Els comissionats aplaudiren l'iniciativa y les intencions del president del Consell.

A la tarda anaren al Centre de Contractistes, ont explicaren detalladament l'assumpte que'ls havia portat a Madrid y el curs que seguien les seves gestions.

Els comissionats foren molt obsequiats pels individus d'aquell Centre.

Probablement el dimars marxaran cap a Barcelona.

Aquesta nit molts assisteixen al teatre.

Madrid, 22 janer.—La nota del dia la constitueix l'arribada dels expedicionaris catalans, pera la qual hi havia extraordinaria expectació.

Aquells se mostren molt esperansats per la bona disposició ab que han trobat al guefe del Govern, creient que podran retornar a Barcelona després d'haver obtingut un veritable triomf.

Ens consta que'l senyor Canalejas, comprenent la trascendental significació y importancia de la protesta formulada pels contractistes d'obres, ha indicat al senyor Alonso Castrillo la necessitat de buscar una solució que satisfassi degudament als comissionats catalans.

Tot això, no obstant, el Govern topa ab l'obstacle de no volguer rompre d'una manera oberta ab en Lerroux.

Aquest, per altra part, mou tots els resorts de que disposa, apoiantse ab elements del «trust» y altres forses polítiques influentes, pera contrarrestar l'efecte que ha produit la protesta dels contractistes d'obres barcelonins.

Com a detall, se pot esmentar la «paella lerrouxista» celebrada avui pera la qual se repartiren més de mil targuites entre la gent de l'«hampa», a l'objecte de poguer concórrer gratuitament an aquell acte, que ha constituit un espantós fracás.

An en Lerroux li haurá costat la «paella» prop de dos mil duros, sense haver conseguit l'efecte que's proposava, doncs pot dirse que ningú ha donat importancia a aquella manifestació.

La "paella„ radical

Diputats afectes y diputats "esquirols„-Perdó, que no hi tornaré mai més.- En Lerroux, apocalíptic

Madrid, 22 janer. — S'ha celebrat la tan bombejada «paella radical», ab l'assistencia d'un miler de comensals.

Presidí l'acte'l senyor Lerroux. Els diputats afectes se retiraren abans de comensar per considerarse ofesos per un solt publicat pel periódic «El Radical».

El conflicte se conjurá desseguida passant a ocupar els llocs dels afectes, alguns diputats esquirols.

Parlaren els senyors Macías del Real, Ovejero, Albornoz, Giner de los Ríos, Salillas y Lerroux.

Aquest en un llarg discurs declará la necessitat d'acabar ab les disputes entre republicans, tot pera bé de l'idea y de la revolució que considera molt próxima.

La meva venjansa, digué, contra els que'm calumnien es el perdó y l'oblit.

Feu una crida a don Alfons pera que ab motiu dels seus dies concedeixi un ampli perdó als empresonats per delictes polítics.

Acabá dient:

—Ciutadans! Prepareuse, perqué va a sonar aviat l'hora de l'apocalipsis.

FALLIÈRES A BÉLGICA

Bruseles, 22 janer. — La «Gaceta» diu que sembla cosa certa que la visita de M. Fallieres a Bruseles s'efectui abans d'abril o maig, y no en aquests mesos com s'havia dit, perqué seria necessari esperar que arribés la reina Isabel del viatge que fará dintre de poc.

El president de la República francesa romandrá a Bruseles tres dies, allotjantse probablement al Palau real, en les habitacions amoblades expressament pera l'emperador Guillem en son darrer viatge.

M. Fallières visitará també Anvers.

MILIONS A L AIGUA

Viena, 22 janer. — Els crédits necessaris pera la realisació del programa naval austro-hongarés s'han fixat, definitivament, en 312 milions de coronas.

Aquest crédit será repartit en sis pressupostos. La part de crédit pera 1911 es de 55 milions.

La Lliga Naval austriaca que ha fet gran campanya pera l'esquadra, ha multiplicat considerablement el nombre de socis, davant del felís resultat de sa campanya.

BALANCS DEL BANC

Madrid, 22 janer. — El balans publicat pel Banc d'Espanya dona les seguentes diferencies en relació ab el formulat la setmana anterior:

Han aumentat:

L'or en 105,975 pessetes; la plata en 2.740,146'51 pessetes; els comptes corrents en 455,390'55 pessetes.

Han disminuit:

Els bitllets en 3.410,100 pessetes.

VIDA DEPORTIVA

Veritable importancia té la setmana de sports d'hivern, que organisada per la Secció de sports de montanya del C. E. de C. se celebrarà a Ribes, desde'l dia 29 del present fins al dia 5 del mes entrant.

Per la comissió organisadora s'ha procurat que totes les fondes prenguin les mides necessaries pera que'ls expedicionaris disfrutin de tot el confort y comoditats possibles.

La festa deportiva consistirà en curses de «luges», de «bobsleighs» y de «skis», essent els sportmans que més se distingeixin, tant les senyores com els homes, obsequiats ab valiosos premis oferts per diferentes societats y particulars.

¡A la una de la tarda del diumenge, dia 29, arribaran els excursionistes a Ribes, essent obsequiats ab una recepció al Casino «Ilustració Ribense». A dos quarts de tres, se procedirà a l'inauguració de la pista, efectuantse exercicis preparatoris de «luges» y «skis». A la nit se celebrarà l'inauguració del patinatge ab una gran festa nocturna y illuminacions.

Dilluns, dia 30, excursions a la cascata Salt del Grill, gorges del Fresser, Pardines, Collada Verda, Santuari de Montgrony y al Taga.

Dimars, dia 31, exercicis de «skis» y «luges» a les pistes de Nava, y ademés excursions a Nuria y a les Nou Creus.

Dimecres, primer de febrer, desde Nuria els excursionistes pujaran al Puigmal, devallant al Pla de les Salines, retornant a Ribes per Dorria y Planes. A la nit, festa y ball al «Casino Ribense».

Dijous, dia 2, a les set del matí, se procedirà a l'instalació del campament de la S. E. de M. del C. E. de C. y després cursa de «luges» pera'ls veïns de Ribes y arribada de la caravana automobilista de Barcelona, donantse un vi d'honor a Casa de la Vila. A la tarda exercicis y proves de «skis» y a la nit, illuminacions, sardanes y funció al teatre.

Divendres, dia 3, a les sis del matí, excursió a les valls de la Molina, en automòbils y carruatges y a la collada de Tossa. Després cursa de fons, desde la Collada de la Molina, y diverses curses d'entrenament en les pistes de la Molina. A la nit, a Ribes, ball a la Societat «La Barretina».

Dissabte, dia 4, cursa de «bobs» y campionat; proves de «luges» pera senyoretes y curses de «luges» y «skis» pera nois, de set a dotze; al vespre, concert per la Societat choral «La Constancia», y ball.

Diumenge, dia 5, concurs català de «luges» (III any), campionat. Cursa de «luges» pera senyoretes, campionat y cursa de «skis», campionat. Curses també de «luges» parelles y «bobs» y de «skis» (obstacles y salts). A la nit, repartiment de premis, balls populars, illuminacions, concerts, y «cotillón» al teatre Taga.

Simultàniament ab la celebració de la setmana deportiva, la Secció de fotografia del C. E. de C. ha obert un concurs de fotografies, no sols ab finalitat exclusivament artística, sinó també descriptiva de les belleses de la nostra terra, vulgaritzant ahí els paisatges d'alta montanya, desconeguts pels qui no coneuen l'excursionisme y també per perpetuar el record de les festes celebrades.

Els premis que pera aquest concurs han ofert les cases Goerz, de Berlín; Cuyás y Companyia; Cosmos, Ricard Rovira, don Cesar A. Torres, Riba, Muller Germans, Casellas y Germà, de Barcelona; les Demaria frères, Richard, de París; la famosa casa Agfa, de Berlín, y la Comissió de festes, de Ribes, y la Secció de sports de montanya del C. E. de C., són veritablement importants.

El número d'inscripcions rebudes fins ara fan suposar que l'esmentada setmana deportiva constituirà un gros èxit.

ESPECTACLES

PRINCIPAL (TEATRE CATALÀ). — Avui, dilluns de moda, 3.ª d'abonament.—Nit, a les nou, la comedia en tres actes, TOREROS DE HIVERN y l'èxit de la temporada:

ELS ZIN-CALUS (Els gitanos)

den Juli Vallmitjana. — Demà, dimars, MAR Y CEL, per la Xirgu, y ELS ZIN-CALÓS (Els gitanos).—Despatx a comptaduria.

GRAN TEATRE DEL LICEU. — Demà, dimars, impar; 6.ª de «I Maestri cantori».—Dimecres, estrena, «Paolo e Francesca» y «Il figliuol pródigo».

TEATRE ROMEA. — Avui, tarda, a les sis, programa Apeles Mestres: «Sirena», «L'avi», «Globu dirigible» y cine.—Nit, funció dels alumnes Enginyers: «Flors y violes», «La buena crianza», Banda Municipal «Francfort».—Demà, dimars selecte, el gran èxit còmic, «L'intrús».—Divendres, estrena, «Falstaff».—Aviat, teatre d'Infants: «En Jordi fuma», A Gual; «El titella pròdic», S. Rusiñol.

TEATRE TIVOLI. — Avui, dilluns, tarda, a les quatre en punt, grandiós matinée: butaca ab entrada, 1 pesseta; entrada general, 30 centims. Primer, «El país de las hadas»; segon, «Benítez, cobrador»; tercer, «El trust de los tenorios». — Nit, a dos quarts de dèu: primer, l'opereta en tres actes,

El conde de Luxemburgo

segon, «El trust de los Tenorios». —Divendres, «Las romanas caprichosas», de grandiós èxit a Madrid.

Teatre de Novetats

Companyia còmic-lírica dirigida per Emili Duval y Julià Vivas, de la que formen part les primeres tiples Julia Velasco y Pilar Martí.—Dilluns, 23 janer de 1911: tarda, a dos quarts de cin, gran matinée de moda: primer,

El conde de Luxemburgo

segon, reaparició de la diva espanyola,

Fornarina

tercer, l'obra de gran èxit.

Benítez, cobrador

Butaca ab entrada, 1'25 ptes.; entrada general, 25 cèntims.—Nit, a un quart de dèu: primer,

El conde de Luxemburgo

segon, presentació de la diva espanyola,

Fornarina

tercer, gran èxit de

Benítez, cobrador

El dimecres d'aquesta setmana, dia 25, estrena de la gran opereta vienesa, d'Oscar Strauss, adaptada directament de l'alemany per Josep Juan Cadenas y el mestre Julià Vives, titulada:

Soldaditos de plomo

ELDORADO (TEATRE DE CATALUNYA).—Avui, dilluns, dia de moda, «El cuento del tren» y el nou juguet còmic en tres actes, de gran èxit, «El hongo de Pérez».—Dimars, «Lo eterno» y «El hongo de Pérez».

TEATRE NOU. — Avui, diumenge, tarda, a les quatre, senzilla, 10 cèntims: per primera vegada,

Benítez, cobrador

A les cinc, doble, 20 cèntims; l'opereta en tres actes,

El conde de Luxemburgo

—Nit, a un quart de dèu, funció sencera; 30 cèntims. Programa colossal: primer, «Abreme la puerta»; segon, «Benítez, cobrador»; tercer, èxit grandiós,

El trust de los Tenorios

fastuosa presentació. — Divendres, 27, estrena de «Las romanas caprichosas», de López Silva, A. Mas y Penella.—Se despatxa a comptaduria.

TEATRE CÓMIC

Gran companyia de sarsuela y opereta còmica de PAU GORGÉ. — Avui, dillus, 23 de janer. Tarda, a dos quarts de cinc,

GRAN MATINÉ DE MODA

A petició del nombrós públic que no pot assistir a les funccions de nit, la opereta del dia, de grandiós èxit,

El héroe vencido ó El soldado de chocolate

Esplèndida y rica presentació. — Nit, a dos quarts de dèu, l'opereta en tres actes, de èxit monumental,

El héroe vencido ó El soldado de chocolate

Tot Barcelona acudirà al Teatre Còmic a veure tan hermosa opereta. — Demà, dimars, «El héroe vencido».—Se despatxa a comptaduria.—Se despatxen localitats a la Rambla del Mitg, 6.

TEATRE APOLO

Avui, dilluns, 23, a les nou: l'aplaudit drama en set actes y onze quadros,

Los misterios de Barcelona

posat en escena ab tota proprietat. — Demà, dimars, última de «Los misterios de Barcelona». — Dijous, benefici Parreño: «El Alcalde de Zalamea».

TEATRE GAYARRE. — A dos quarts de quatre, popular, entrada, 10 cèntims: atraccions, el vaudeville «Y coleando...».—A dos quarts de sis y dos quarts d'onze, especials: totes les artistes y les atraccions «Guajiro el feo», «Bella Mariucha», «Cordobesita, la gitana», «Adela Cubas» y el seu cantador «Pavón», «Emilia Benito», «Petit Berlin»; èxit sicalíptic, «Chelito II», suggestiu èxit, ab sa original «Pulga», reformada y ab sorpreses.—Setmana pròxima, estrena de la revista «El conde de Lo de Burgos», parodia de «El conde de Luxemburgo».—El 4 febrer, el 4 febrer, el 4 febrer, el 4 febrer, debutarà... no ho adivineu... doncs serà... la... dòna que més simpaties té a Barcelona.

FRONTÓ COMTAL. — Grans partits tots els dies a les quatre de la tarda. — Dijous y dissabtes, tarda y nit.

LA RABASSADA
PROXIMA OBERTURA
HOTEL RESTAURANT
Orquestra de Tziganes - Atraccions Nord-americanes - Scenic Railway - Water Chute Alleys Bowlings - Cake Walk - Maison Hante - Palais du Rire -Carroussels - Lawn Tennis - Croquet - Tirs de flexa y de fusell Teatre de la Natura, etc.
EXIT MONDIAL
Sports - Passeigs - Casino - Music-hall

Concerts

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Avui, a dos quarts de dèu del vespre, I concert històric a càrreg de

WANDA LANDOWSKA
PIANISTA Y CLARICEMBALISTA

Programa: HAYDN - BACH - CHOPIN - WAGNER - BERLIOZ - HAENDEL - COUPERIN
Localitats a taquilla.
Dimecres, II concert històric, últim de
WANDA LANDOWSKA
Localitats: Casa Dotesio, 1 y 3, Portal de l'Angel. Pels socis de l'Orfeó Català, ab CONDICIONS ESPECIALS, de 9 a 11 nit, al local social. Durant el dia, reb els encàrregs el conserge (telèfon 20).
Divendres y dissabte, III y IV concerts històrics: QUARTET ROSÉ, de Viena.
Dies 6 y 9 febrer, «Concert Clara Sansoni».

GRAN CAFÉ-RESTAURANT DE NOVETATS. — Concerts tots els dies pels reputats professors Munner, Font, Torno, Valls y Sabater. De dos quarts de sis a set tarda, y de dos quarts de dèu a dotze nit.

ALCAZAR ESPAÑOL 7, Unió 7,
Gran café concert. — Restaurant a la carta
Avui, dilluns, 2 debuts, 2 artistes madrilenyes, CONSOL IRMA y AMARANTINA, coupletistes y ballarines.—Exit creixent de tota la gran troupe, en la qual hi figura GABRIELLE NAUDÉ, de l'Eldorado, de París; «Floriane», «Devilliers», «La bella nena», «Maris Rehor», «Trio Moreno», «Lina Darwils».
Molt aviat, LA REVUE DE L'ALCAZAR

Music-hall LA BUENA SOMBRA Ginjol, 3
Exit delirant de la nombrosa troupe franco-anglo-espanyola, en la qual figuren
Mlle. DEARLI-NET
— F. DEVILLA — OVERLINDA —
Entrada, lliure Butaques, gratis

Gran Eden Concert
12, ASSALT, 12
Tots els dies, grans espectacles de varietées. Tarda, a ¾ de 4. Nit, a ¼ de 10. Ent.ª lliure.

Cinematógrafs

SALA MERCE.—Exit creixent de les varietats y Pessebre a les grutes. Grans actualitats: «Cansó de l'infantesa», «Gaumont, actualitats n.º 14», «Un que té gana» (úniques a Espanya), y altres. — Avís: Per tenir lloc de 6 a 8 una sessió d'abonament, solament podrà visitarse en dita hora les grutes.

GRAN SALÓ DORÉ

Avui, dilluns, hermós programa de pelícoles y atraccions. MARTIN, ventríloco molt xistós, riure contínu. TRIO CLARUS, número superior de boles y perxes. JOC GRILL, musical excèntric molt cómic y original. — Ovacions a tots els artistes.

FRENCH
Ciclistes únics en el món
FRENCH — Número sensacional — FRENCH
Colossal èxit sensacional
Lo mai vist
FRENCH
L'única dòna en el món que executa el salt mortal en bicicleta. Tot Barcelona deu admirar aquests artistes, únics en el món.

CINE POPULAR.—Cera, núm. 51, junt a la Ronda San Pau. — Avui, excelent y variat programa, en pelícoles d'estrena de les millors marques conegudes.—Entrada general, 10 cèntims; preferencia, 20 cèntims.

KURSAAL GRAN CINE DE **MODA**
Avui, diumenge, escullit y hermós programa de les millors marques. Tarda, desde dos quarts de quatre; nit, desde dos quarts de dèu.

CINEMATÓGRAF BELIOGRAFF. — Rambla Mitg, 36 y 38. — Programa escullit. Pelícoles parlants tots als dies.

DIVERSIONS PARTICULARS

MUNDIAL PALACE. — Concerts Santos tots els dies. Coberts desde pessetes 3'50. Els divendres boullabaisa. Dissabte, menú correnat y vegetarià.

CARNAVAL 1911
Teatre Círcol Barcelonés
6 GRANS BALLS DE MÁSCARES, 6
Durant els dies 28 de janer y 1, 4, 11, 18 y 25 febrer, organisats per l'empresa de
LA BONA SOMBRA
Abonaments de senyors pera'ls 6 balls, ab entrades de senyora, 12 pessetes.—Pera encàrregs, en el concert, Ginjol, 3.

Botlletí comercial

22 de janer de 1911

Plassa de Barcelona

OLIS D'OLIVA

Informació de la casa A. Raiés.

Dia 21 de janer

Andalús, de 131'75 a 139'15 pessetes; Tortosa, de 156'50 a 169'50; Borges (novell), de 174 a 191'50; Baix Aragó, de 191'50 a 200.

Preus per pessetes els 100 kilos fòra consums.

Arribades pels molls y estacions en el dia d'ahir.
Estació del Bogatell, 7,000 kilos.
Estació de Vilanova, 0,000 kilos.
Estació del Nord, 0,000 kilos.

OLIS REFINATS

En caixes de 6 cantis de 4 litres:
Regàs extravegs a 8 pessetes cada un.
Regàs superfi, a 7 id. id. id.
La Trompeta, a 6 id. id. id.

Societats y Ferrocarrils

Ingressos de la Companyia dels Camins de Ferro del Nord d'Espanya

Línies	Kilóms. en explot.	Ingressos desde 1 al 10 janer: 1911 — Pessetes	1910 — Pessetes	DIFERENCIA — Pessetes
Madrid a Irún y sos ramals.	999	995.256'79	973.997'16	21.259'63
Alar a Santander.	139	69.530'30	75.494'22	5.963'92
Saragossa a Pamplona y Bu.	773	843.474'46	870.731'26	30.258'80
Tudela a Bilbao.	249	218.874'37	222.918'07	4.043'70
Almansa a Valencia y Tarrg.	524	473.485'78	485.236'75	11.750'97
Asturies, Galicia y León	741	553.953'95	521.817'94	32.136'01
Villabona a Avilés.	21	18.470'11	16.385'69	2.084'42
Claño a Soto de Rei.	22	16.957'44	14.103'74	2.853'70
Lleida a Reus y Tarragona.	103	60.485'27	53.916'00	5.569'27
San Juan de los Abadeses.	112	75.373'20	81.325'49	5.346'29
Valencia a Utiel.	88	45.938'77	26.754'89	13.183'88
TOTA LA XARXA. . . .	3,681	3,063.406'44	3.042.518'21	20.825'23

Barcelona, 20 de janer de 1911.—El Secretari del comité, *Alfred Fuster.*

Informació marítima

Moviment del port del dia 22 de janer

EMBARCACIONS ENTRADES

De Palma, vapor espanyol «Miramar», de 950 tonelades, capità Pujol, ab càrrega general, 45 tripulants y 29 passatgers

De Bilbao y escales, vapor espanyol «Cabo Quejo», de 1,214 tonelades, capità Echague, ab càrrega general, 23 tripulants y 6 passatgers.

De Ivissa, vapor espanyol «Isleño», de 314 tonelades, capità Bennaraz, ab càrrega general, 25 tripulants y 5 passatgers.

De Gijón, vapor espanyol «Duro», de 486 tonelades, capità Botella, ab càrrega general y 24 tripulants.

De Tarragona, vapor espanyol «Trinidad», de 644 tonelades, capità Martínez, ab càrrega general de trànzit y 15 tripulants.

De Avilés, vapor espanyol «Elorrio», de 1,699 tonelades, capità Iturriaga, ab carbó y 24 tripulants.

De la mar, vapor espanyol «Lord Robert», de 120 tonelades, capità Hernàndez, ab peix y 19 tripulants.

De Valencia, vapor espanyol «Ausias March», de 628 tonelades, capità Llopis, ab càrrega general, 32 tripulants y 277 passatgers.

De Reciavice, vapor norueg «Schuniguaid», de 321 tonelades, capità Joquesen, ab bacallà y 11 tripulants.

De Veracruz y escales, vapor espanyol «Montserrat, de 2,305 tonelades, capità Garriga, ab càrrega general, 108 tripulants y 67 passatgers.

De B. Aires, vapor espanyol «León XIII», de 2,720 tonelades, capità Deschamps, ab càrrega general, 148 tripulants y 120 passatgers.

De Castelló, vapor espanyol «Inés», de 138 tonelades, capità Luzarraga, ab càrrega general, 12 tripulants y 13 passatgers,

De Anvers, vapor espanyol «Aitor», 528 tonelades, capità Zabala, ab mineral, 16 tripulants.

De Capdepera y escales, llagud espanyol «San José». de 38 tonelades, patró A. Beynís, ab carbó vegetal y 16 tripulants.

OBSERVACIONS ATMOSFERIQUES

L'Observatori Meteorològic de l'Universitat anotà ahir els seguents datos:

Hores de observació	Barómetre nivell mar	Temperat.ª a l'ombra	Direcció del vent	Humitat relativa	Classe de núvols	Quantitat de núvols
8 m.	769'62	14'0	ENE	87	—	—
4 t.	768'97	14'0	E	66		

En las 24 horas	TEMPERATURA Máxima		TEMPERATURA Mínima		Velocit. del vent	Aigua evaporada	Pluja en milím.
	Sol	26'0	Omb.	8'5	99	2'82	—
	Omb.	16'0	Refl.	6'4			

Sortida del sol: 7 h. 10 m. — Se pon: 4 h. 55 m.

Imprempta y estereotipia, Fortuny, 2 ter.

INSTALACIONS COMPLETES PERA AIXECAR AIGUA

MOTORS
A GAS, BENZINA, GAS POBRE, etc. Preus económics y resultats garantits. Nombrosos referencies

DAVID FERRER Y C.ª
(Societat en comandita)
Corts, 586 -- BARCELONA

FRANCÉS, ANGLÈS, ALEMANY, etc.
PER PROFESSORS COMPETENTS DELS PAISOS RESPECTIUS
Ensenyansa pràctica y atractiva. Classes pera SENYORES y SENYORS. Classes de llenguatge comercial y de traduccions pera exàmens. Llissons particulars. Abonaments. PREUS MODICS. Grupus de 4 a 5 alumnes 10 pessetes al mes, 25 pessetes trimestre
INTERNATIONAL INSTITUTE -- Directors: Massé y Dixon -- Rambla dels Estudis, núm. 14, y Canuda, núm. 2.

EL FRET, LA BOYRA, L'HUMITAT no poden rès contra els BRONQUIS y 'ls PULMONS
Protegits per les emanaciones de les
PASTILLES VALDA
ANTISÉPTIQUES
Tant pera EVITAR come pera CURAR
els Refredats, Mals de Gola, Laringitis, Bronquitis agudes ó cròniques, Grippe, Influenza, Asma, Enfisema, etc.
DEMANÈU, EXIGIU SEMPRE
a totes les farmacies
LES VERITABLES PASTILLES VALDA
que's venen SOLAMENT en CAPSES de Ptas 1.50
y que portan el nom VALDA
Agents Generals: Vicens FERRER y C.ª BARCELONA
Formula: Mentol... 0,002 Eucaliptol... 0,002 Azucar-Goma...

30 ANYS DE GRAN ÉXIT
EL NOU ELIXIR REGENERADOR
Preparat per B. PIERRE, perfumista
Es l'únic y veritable que detura immediatament la caiguda dels cabells.
No es un tint, sinó que conserva y fortifica els cabells.
Es el millor remei pera destruir la caspa.
Usis l'elixir quan els cabells comensen a caure.
Usis l'elixir pera obtenir un creixement abundant.
Aquest célebre ELIXIR REGENERADOR no es un de tants procediments que deuen la vida al xarlatanisme, al luxe de cartelis.
Preu: TRES PESSETES frasc.
De venda a les perfumeries y drogueries y a Madrid, Carme, 2, perfumeria.
Dipòsit principal. Rambla del Mitg, 14. Perfumeria de Baltasar.
(Davant al carrer de Ferrán)

USIN LA REINA DE LES TINTURES
DE B. PIERRE
Perfumista de Paris
La vegetal progressiva dona tots els colors. A les sis o vuit aplicacions agafa el cabell el color natural. No taca la roba. Preu: 4 pessetes frasc.
INSTANTÁNIES: castany, negre y castany obscur, 4 pessetes capsa pera la barba y pera el cap, 6.
De venda: Rambla del Mitg, 14. Perfumeria de P. Baltasar.
Successor de l'antig establiment de RENAUD GERMAIN, Rambla del Mitg, número 14, perfumeria.

DINER en 1.ª hipoteca y sobre valors, desde'l 3 per 100 anyal, en lletres; proprietaris, industrials y comerciants, desde'l 1½ per 100 al mes.

DINER en 2.ª hipoteca, usdefruits y parts indivises, y sobre genres, pianos, carruatges y tota garantia que convingui. Rambla de Santa Mònica, 4, entressol.

NEGOCI RÁPID
Se compren mobles de totes classes, pianos, caixes de audials, matalassos catifes, cortinatges y pisos sencers per importants que siguin; se paguen bé y al comptat. Canuda número 13.

SALUD, BELLEZA, FUERZA
la conseguirás combatiendo sin tregua á los
HERPES
tanto INTERNOS, de la garganta, estómago, intestinos, riñones, hígado, como los EXTERNOS ó de la PIEL, manchas, escamas, pápulas, diviesos, costras, úlceras, etcétera, etc. Por grave y crónico que sea el HERPES, no resiste la acción de nuestro infalible medicamento, de composición exclusivamente vegetal y según fórmula del doctor A. C. Xarrió, mundialmente conocido por
ROB XARRIÉ preparado bajo la dirección del farmacéutico señor don J. M.ª SIRVENT
De venta en todas las bien surtidas farmacias y grandes droguerías de España y América
40 AÑOS DE ÉXITO, 40

PIANOS Y HARMONIUMS de lloguer desde 8 fins a 15 pessetes al mes Carrer del Bruc, núm. 70, entressol, primera a

¡IMPORTANT! ¡FORA ENGANYS!
Pera no tenir mai MAL DE CAIXAL y conservar la Dentadura, com ho poden justificar els senyors Facundo Morral, Ausias March, 65, 2.on, 1.ª, Barcelona; Joan Bautista, Matadero, Sabadell; Arcadio Gili, Blasco de Garay, 20, id.; Frederic Silera, Gurrea, 77, idem; Joan Cirera, Sant Antoni, id. — Preu: UNA CAIXA, 2 pessetes; gratis als pobres, mitjansant certificat de l'arcalde o rector.
Agent pera Espanya: A. Magriñá, Concepció, 44, Sabadell

MOBLES DE A. DIRAT
Exposició permanent de dormitoris, menjadors, despatxos, salons, etc,
Grans magatzems ab 12 portes. Mendizabal, número 30 y Sant Pau, 50, 2 y 54.

¡¡APROFITARSE!!
Máquines d'escriure de tots sistemes y marques, ab garantia a qualsevol preu. — Carrer de Claris, número 36, entressol, segona

BIBLIOTECA CLÁSSICA CATALANA
EDITOR IMPRESSOR ARTUR SUÁREZ | UNIVERSITAT, 34 BARCELONA | ADMINISTRADOR RAFEL GISPERT
GRAN CUPÓ REGAL
En virtut d'un conveni entre EL POBLE CATALÀ y la Biblioteca Clàssica Catalana s'entregaràn al portador d'aquest cupó les obres següents:
Historia de Catalunya den Bofarull, traducció catalana, trenta tomos. 15 volums
Crònica o comentaris del rei en Jaume I, feta y escrita per ell mateix en sa llengua natural. 1
Els Almogàvers, F. de Moncada. Expedició de catalans y aragonesos. 1
Crestomatia de la Llengua Catalana. Prosa y vers. Desde'l IX sigle al XIX, per Antoni Bulbena. 1
Les obres del valerós cavaller y elegantissim poeta Ausias March . 1
Literatura Catalana 1
21 volums
Totes aquestes obres van ricament enquadernades, essent una veritable joia, indispensable en tota biblioteca.
El seu preu es de *125 pessetes*, però presentant aquest cupó se reduirà a *100 pessetes* y, ademés, se concedirà el pagament a plassos mensuals de *cinc pessetes*, entregantse tota l'obra al firmar la pólissa de compra.

Mobles bons y baratos
comprareu en les grans existencies del carrer Pere IV, número 301 (abans Carretera de Mataró). Quatre cantons. Llit de Viena, somier y matalàs, 25 pessetes. S'entreguen a domicili.

LOCIÓ RADIO-ELÈCTRICA
Evita la caiguda del cabell
Lafont, Vicens Ferrer, Drogueries y Perfumeries.

NADAL Mestre de dansa de saló y ball de societat
Unic que evita el ridícol y el desaire als joves de abdós sexes. En quatre llissons particulars fa sortir d'un compromís; si convé, se donen en un sol dia. Condicions: Cegos de la Boqueria, número 2, entressol.

ESQUELES MORTUORIES
SE N'ADMETEN AN AQUESTA IMPREMPTA, FINS A LES TRES DE LA MATINADA

Aixarop del Professor Girolamo
polvos y catxets **Pagliano** (de Florencia)
El millor depuratiu y refrescant de la sang
65 anys d'èxit creixent son es millor recomanació
Exigiu sempre'l nom del Professor GIROLAMO
Se ven a les principals farmacies y drogueries
Unics agents a Espanya: J. URIACH Y COMP.ª-Moncada, 20, Barcelona